

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.012.01.2022

Pan
Jacek Popiel
Rektor Uniwersytetu
Jagiellońskiego w Krakowie
ul. Gołębia 24
31-007 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/047 – Zasoby kadry medycznej w systemie ochrony zdrowia.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Jagielloński, ul. Gołębia 24, 31-007 Kraków (dalej: <i>Uczelnia albo UJ</i>) (akta kontroli str. 5-7)
Kierownik jednostki kontrolowanej	prof. dr hab. Jacek Popiel, Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego od 1 września 2020 r. (dalej: <i>Rektor</i>). Poprzednio stanowisko Rektora pełnił: prof. dr hab. Wojciech Nowak od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Funkcjonowanie systemów rekrutacyjnych uczelni.2. Realizacja programu kształcenia w zakresie obowiązujących standardów i wymogów jakościowych.3. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem (lata akademickie 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Szymon Stokłosa, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/81/2022 z 3 czerwca 2022 r., nr LKR/145/2022 z 14 października 2022 r. oraz nr LKR/156/2022 z 16 listopada 2022 r. (akta kontroli str.1-2, 2267-2268, 2420-2421)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Uczelnia podejmowała odpowiednie działania dla zapewnienia właściwej jakości kształcenia oraz skutecznych rozwiązań organizacyjnych. Ustanowiony został odpowiedni nadzór nad jakością procesu dydaktycznego. Rzetelnie dokonywano oceny jakości kształcenia na podstawie ustalonych w Uczelni kryteriów jak również prowadzono hospitację zajęć dydaktycznych. Baza dydaktyczna odpowiadała wymogom i standardom nauczania na prowadzonych kierunkach studiów (lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwie I i II st., położnictwie I i II st., fizjoterapii i ratownictwie medycznym).

Programy studiów w roku akademickim 2021/2022 na kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwie I i II stopnia, położniczym II stopnia, fizjoterapia oraz ratownictwo medyczne, spełniały wymogi określone w rozporządzeniu w sprawie standardów kształcenia³ oraz rozporządzeniu w sprawie studiów⁴. Programy podlegały systematycznej ocenie i doskonaleniu zgodnie z obowiązującą na Uczelni procedurą, jak również w procesie tym uwzględniane były opinie m.in. środowiska studenckiego.

W 2019 i 2021 dopuszczono do przyjęcia łącznie 13 studentów ponad ustalone limity⁵ w rozporządzeniach Ministra Zdrowia z dnia 18 lipca 2019 r. i 22 lipca 2021 r. w sprawie limitu przyjęć na studia na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym⁶, co w ocenie NIK wskazuje, że system rekrutacyjny Uczelni nie działał w pełni poprawnie. Należy zaznaczyć, że limity przyjęć były wartościami maksymalnymi uwzględniającymi m.in. możliwości dydaktyczne uczelni, dlatego przyjęcie ponadmiarowej liczby studentów może niekorzystnie wpływać na jakość kształcenia. Co prawda na kierunku lekarsko-dentystycznym podjęto działania zapobiegające ryzyku obniżenia jakości nauczania w postaci zwiększenia liczby grup ćwiczeniowych i skierowania dodatkowych asystentów, jednak NIK podkreśla, że limity zawarte w ww. rozporządzeniach Ministra Zdrowia zostały ustanowione na podstawie przekazanych przez Uczelnię danych o możliwościach dydaktycznych na poszczególnych kierunkach (lekarskim i lekarsko-dentystycznym).

Uczelnia co do zasady przestrzegała przepisów wynikających z art. 63 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁷, tj. zajęcia na studiach stacjonarnych na kierunku lekarskim oraz lekarsko-dentystycznym prowadzone były na ogół odrębnie od zajęć na studiach niestacjonarnych. Wystąpiły jednak przypadki, związane z sytuacją epidemiologiczną, łączenia grup obu trybów studiów i dotyczyło to: wykładów prowadzonych zdalnie w formie synchronicznej, fakultetów międzykierunkowych i międzywydziałowych oraz grup seminaryjnych lub ćwiczeniowych w przypadku niewypełnienia limitu przez studentów jednego z trybów (stacjonarny lub niestacjonarny).

Dochowane zostały właściwe proporcje pomiędzy liczbą studentów studiujących w trybie stacjonarnym i liczbą studentów kształcących się w trybie niestacjonarnym.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

³ Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza denty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z 2021 r. poz. 755 ze zm.). Dalej: rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia.

⁴ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2021 r. poz. 661 ze zm.). Dalej: rozporządzenie w sprawie studiów.

⁵ W 2019 na kierunku lekarskim przekroczenie o 7 studentów (limit 420), w 2021 r. na kierunku lekarsko-dentystycznym przekroczenie o 6 studentów (limit 102).

⁶ (Dz. U. z 2019 r. poz. 1344). Dalej: rozporządzenie w sprawie limitów przyjęć na rok 2019/2020, (Dz. U. z 2021 r. poz. 1359). Dalej: rozporządzenie w sprawie limitów przyjęć na rok 2021/2022.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm. Dalej: Prawo o szkolnictwie wyższym.

NIK zaznacza, że pomimo upływu ponad 10 lat od wejścia w życie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁸, w dwóch umowach (z 2007 r.) zawartych przez Uczelnię z podmiotami leczniczymi dotyczącymi udostępniania ich jednostek organizacyjnych w ramach kształcenia przeddyplomowego w zawodach medycznych, nie określono zasad prowadzenia przez Uczelnię kontroli w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych, jak również w jednej z nich nie wskazano zasad postępowania w przypadku naruszenia przez studentów, doktorantów lub nauczycieli akademickich porządku ustalonego przez udostępniającego, co w ocenie NIK było działaniem nierzetelnym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Funkcjonowanie systemów rekrutacyjnych Uczelni

Opis stanu faktycznego

W latach akademickich 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, UJ w ramach Collegium Medicum¹⁰ oferował w ramach Wydziale Lekarskim: kształcenie na jednolitych studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym oraz jednolitych studiach stacjonarnych na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym w języku angielskim. Ponadto w ramach Wydziału Nauk o Zdrowiu Uczelnia kształciła studentów na studiach stacjonarnych I i II stopnia na kierunku pielęgniarstwa i położnictwie, na jednolitych studiach stacjonarnych na kierunku fizjoterapia oraz studiach stacjonarnych I stopnia na kierunku ratownictwo medyczne¹¹.

1.1. Limity przyjęć na kierunku lekarskim w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 ustalone przez Ministra Zdrowia, odpowiadały zapotrzebowaniu zgłaszanemu przez Uczelnię i wynosiły łącznie 420 miejsc:

- studia stacjonarne w języku polskim: 240 miejsc dla obywateli polskich oraz pięć miejsc dla studentów spoza Polski (cudzoziemców),
- studia niestacjonarne w języku polskim: 50 miejsc,
- studia stacjonarne w języku innym niż język polski: 125 miejsc.

Limity przyjęć na kierunku lekarsko-dentystycznym w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 wynosiły łącznie 102 miejsca:

- studia stacjonarne w języku polskim: 60 miejsc dla obywateli polskich oraz dwa miejsca dla cudzoziemców,
- studia niestacjonarne w języku polskim 20 miejsc,
- studia stacjonarne w języku innym niż język polski 20 miejsc.

Dziekan Wydziału Lekarskiego wyjaśnił, że proponowane Ministrowi Zdrowia limity przyjęć na kierunkach lekarskim i lekarsko-dentystycznym w okresie objętym kontrolą ustalone zostały w oparciu o możliwości posiadanej kadry dydaktycznej oraz infrastruktury. Harmonogramy zajęć wykorzystywały w pełni możliwości jednostek w zakresie nauk podstawowych na I i II roku nauczania. WL miał pełną świadomość zapotrzebowania na jego absolwentów, jednak opisane ograniczenia nie pozwalały

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 633, ze zm. Dalej: ustawa o działalności leczniczej.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Jednostka UJ ukierunkowana na kształcenie studentów w naukach medycznych, w skład której wchodzi Wydział Lekarski (dalej: WL), Wydział Nauk o Zdrowiu (dalej: WNZ) oraz Wydział Farmaceutyczny (dalej: WF). Dalej: CM.

¹¹ W ramach CM w okresie objętym kontrolą prowadzone były również kierunki: dietetyka (WL), elektroradiologia, zdrowie publiczne i zarządzanie w ochronie zdrowia (WNZ) oraz farmacja, analityka medyczna i Drug Discovery and Development – w języku angielskim (WF).

na podniesienie limitów przyjęć. Wskazał, również, iż w perspektywie kilku najbliższych lat sytuacja może ulec poprawie w związku z planowanym przeniesieniem nauczania nauk podstawowych do nowego kampusu w Krakowie-Prokocimiu.

Limity przyjęć na studia lekarskie oraz lekarsko-dentystyczne w latach akademickich cudzoziemców na studiach stacjonarnych prowadzonych w języku polskim były wyższe od limitów ustalonych przez Ministra Zdrowia (kierunek lekarski: o pięć miejsc, lekarsko-dentystyczny: o dwa miejsca) i wynosiły:

- na kierunku lekarskim: w roku akademickim 2019/2020 – 10 miejsc i w latach akademickich 2020/2021-2021/2022 – siedem miejsc,
- na kierunku lekarsko-dentystycznym: w roku akademickim 2019/2020 – cztery miejsca i w latach akademickich 2020/2021-2021/2022 – trzy miejsca.

Również na kierunku lekarsko-dentystycznym na studiach niestacjonarnych limity ustalone przez Senat Uczelni były wyższe od limitów ministerialnych (o pięć miejsc) i wynosiły w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 – 25 miejsc (20 miejsc dla obywateli polskich i pięć dla obcokrajowców).

Dziekan Wydziału Lekarskiego wyjaśnił, że w opinii Uczelni przyczyną rozbieżności pomiędzy uchwałą Senatu a treścią rozporządzenia jest fakt, że wzór tabeli (treść danych) przekazywanej do ministerstwa różni się od publikowanych w rozporządzeniu, ponadto zapisy ww. rozporządzenia Ministra określają limit cudzoziemców tzw. stypendystów (podejmujących i odbywających studia na podstawie art. 323 ust.1 pkt 3 Prawa o szkolnictwie wyższym, ale nie wykluczają przyjmowania cudzoziemców na studia prowadzone w języku polskim w oparciu o pozostałe podstawy określone w art. 323. Uchwała Senatu obejmuje natomiast zarówno ww. stypendystów jak i osoby, które stypendium rządowego nie będą otrzymywać. Studenci ci sami pokrywają koszty swoich studiów, o ile nie spełniają ustawowych wymogów zwolnienia określonych w art. 324 ust. 2, na przykład nie posiadają „Karty Polaka”.

(akta kontroli str. 44-115, 2379-2384)

W 2019 r. i 2021 r. Uczelnia przekroczyła limity przyjęć ustalone przez Ministra Zdrowia na jednolite studia stacjonarne w języku polskim na kierunku lekarskim:

- w 2019 r. przyjęto 255 studentów (przy limicie 245 obejmującym 240 Polaków oraz pięciu cudzoziemców), w tym 243 obywateli polskich (przekroczenie o trzy miejsca) i 12 obcokrajowców (przekroczenie o siedem miejsc, co zostało szerzej omówione w sekcji stwierdzone nieprawidłowości),
- w 2021 r. przyjęto 248 studentów (przy limicie 245), w tym 243 obywateli polskich (przy limicie 240).

Na kierunku lekarsko-dentystycznym na jednolitych studiach stacjonarnych w języku polskim doszło do przekroczenia limitu Ministra Zdrowia w 2019 r. w związku z przyjęciem 3 obcokrajowców (przy limicie 2), jednak łączna liczba przyjętych studentów była zgodna z ustalonym limitem na poziomie 62 miejsc w związku z przyjęciem 59 obywateli polskich (przy limicie 60). Ponadto na kierunku lekarsko-dentystycznym na jednolitych studiach stacjonarnych w języku angielskim doszło do przekroczenia limitu Ministra Zdrowia w 2021 r. w związku z przyjęciem 25 studentów (przy limicie 20 – co zostało szerzej omówione w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

Łącznie na kierunek lekarski w poszczególnych latach akademickich 2019/2020-2021/2022 przyjęto odpowiednio: 427, 418 i 422 studentów (przy limicie Ministra na

poziomie 420 miejsc), natomiast na kierunek lekarsko-dentystyczny w przyjęto odpowiednio: 94, 96 i 108 studentów (przy limicie Ministra na poziomie 102 miejsc).

Dziekan Wydziału Lekarskiego wyjaśnił, że w przypadku obywateli polskich do przekroczenia limitu przyjęć dochodzi w sytuacji gdy pewna liczba studentów (od kilku do kilkunastu osób) ma ten sam wynik punktowy, Uczelnia jest wtedy zobowiązana do zakwalifikowania wszystkich takich osób. Niedopełnienie limitu wynika z faktu złożonych w ostatniej chwili rezygnacji z podjęcia studiów przez wcześniej zakwalifikowanych kandydatów. Polityka Uczelni w zakresie ustalania limitu przyjęć powoduje, że obecnie rozbieżności dotyczą mniej niż 1% limitu przyjęć na studia lekarskie i lekarsko-dentystyczne w języku polskim.

(akta kontroli str. 27-43, 71-74, 99-102, 112-115)

1.2. W latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 limity przyjęć na kierunkach: położnictwo, ratownictwo medyczne, fizjoterapia określone były w uchwałach Senatu Uczelni¹² i wynosiły odpowiednio:

- pielęgniarstwo I stopnia: 200 miejsc dla obywateli polskich oraz dwa dla cudzoziemców, pielęgniarstwo II stopnia: 60 miejsc (rekrutacja 2019 r.) oraz 80 miejsc (rekrutacja w 2020 i 2021 r.),
- położnictwo I stopnia: 60 miejsc (rekrutacja 2019 r.) i 80 miejsc (rekrutacja w 2020 i 2021 r.) oraz dwa dla cudzoziemców (rekrutacja w 2019 r., 2020 r., 2021 r.), położnictwo II stopnia: 50 miejsc dla obywateli polskich,
- ratownictwo medyczne 50 miejsc dla obywateli polskich oraz trzy dla cudzoziemców),
- fizjoterapia (studia jednolite magisterskie) 80 miejsc dla obywateli polskich oraz dwa dla cudzoziemców.

Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu wyjaśnił, że dla wszystkich kierunków przy ustalaniu limitów przyjęć rozpoznawane i uwzględniane były potrzeby biorąc pod uwagę sytuację na rynku pracy. Analizowane były także informacje pochodzące od dyrektorów placówek medycznych w Małopolsce oraz z raportów Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych dotyczące bieżącego zapotrzebowania na kadrę pracowniczą. Dodatkowo Uczelnia uwzględniała wyniki corocznych badań prezentowane w dokumencie Barometr zawodów¹³. Jednak głównym kryterium przy ustalaniu limitów przyjęć było zapewnienie jakości kształcenia, czyli baza kształcenia: dostęp do nowoczesnie wyposażonych pracowni, umiejętności, dostęp do bazy kształcenia praktycznego, teoretycznego, sal wykładowych, ćwiczeniowych i kadra dydaktyczna, w związku z czym od kilku lat limity utrzymywane były na stałym poziomie.

(akta kontroli str. 309-452, 1065-1067)

1.3. Liczba kandydatów na jednolite studia stacjonarne w języku polskim na kierunku lekarskim w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 wynosiła odpowiednio: 1174, 1136 i 1188 (w tym obcokrajowcy: 40, 44, 42), natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio 255, 244 i 248 (w tym obcokrajowcy: 12, 5, 5). Liczba kandydatów na jednolite studia niestacjonarne w języku polskim na kierunku lekarskim w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022, wynosiła odpowiednio: 187, 197 i 214 (w tym obcokrajowcy: 6, 10, 12), natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio: 48, 50 i 50 (w tym obcokrajowcy: 1, 1, 4). Liczba kandydatów na jednolite studia stacjonarne w języku angielskim na kierunku lekarskim w latach

¹² Uchwała nr 115/XII/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r., Uchwała nr 36/V/2019 z dnia 29 maja 2019 r., Uchwała nr 48/V/2020 z dnia 27 maja 2020 r.

¹³ Badania prowadzone na zlecenie Ministra Pracy, Polityki Społecznej i Rodziny.

akademickich 2019/2020 – 2021/2022 wynosiła odpowiednio: 245, 274 i 313 natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio: 124, 124 i 124.

Liczba kandydatów na jednolite studia stacjonarne w języku polskim na kierunku lekarsko-dentystycznym w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 wynosiła odpowiednio: 325, 721 i 816 (w tym obcokrajowcy: 13, 12, 16), natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio 62, 60 i 61 (w tym obcokrajowcy: 3, 2, 1). Liczba kandydatów na jednolite studia niestacjonarne w języku polskim na kierunku lekarsko-dentystycznym w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 wynosiła odpowiednio: 75, 143 i 121 (w tym obcokrajowców: 2, 6, 6), natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio 15, 17 i 22 (w tym obcokrajowcy: 0, 1, 3). Liczba kandydatów na jednolite studia stacjonarne w języku angielskim na kierunku lekarsko-dentystycznym w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 wynosiła odpowiednio: 38, 49 i 55, natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio: 17, 19 i 25.

Liczba kandydatów na studia stacjonarne I stopnia na kierunku pielęgniarstwo w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 wynosiła odpowiednio: 495, 509 i 700 (w tym obcokrajowcy: 2, 10, 4), natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio: 165, 199 i 195 (w tym obcokrajowcy: 1, 3, 3). Liczba kandydatów na studia stacjonarne II stopnia na kierunku pielęgniarstwo wyniosła odpowiednio: 110, 132 i 130, natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio: 78, 87 i 90.

Liczba kandydatów na studia stacjonarne I stopnia na kierunku położnictwo w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 wynosiła odpowiednio: 285, 309 i 417 (w tym obcokrajowcy: 3, 8, 2), natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio: 70, 83 i 80 (w tym obcokrajowcy: 0, 2, 2). Liczba kandydatów na studia stacjonarne II stopnia na kierunku położnictwo wyniosła odpowiednio: 64, 73 i 48, natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio: 59, 53 i 36.

Liczba kandydatów na jednolite studia magisterskie stacjonarne na kierunku fizjoterapia w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 wyniosła odpowiednio: 513, 609 i 1003 (w tym obcokrajowcy: 8, 7, 4), natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio: 81, 80 i 75 (w tym obcokrajowcy: 2, 2, 2).

Liczba kandydatów na studia stacjonarne I stopnia na kierunku ratownictwo medyczne w latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 wyniosła odpowiednio: 166, 191 i 313 (w tym obcokrajowcy: 7, 6, 16), natomiast liczba osób przyjętych wyniosła odpowiednio 53, 51 i 54 (w tym obcokrajowcy: 3, 2, 3).

(akta kontroli str. 27-43, 553-565, 1075, 2269, 2181-2181)

1.4. W latach 2019-2021 warunki i tryb rekrutacji na I rok studiów określone były w uchwałach Senatu Uczelni zgodnie z art. 28. ust 1 pkt 10 Prawa o szkolnictwie wyższym. Uchwały podejmowane były odrębnie dla każdego roku akademickiego i obejmowały rekrutację na wszystkie kierunki kształcenia¹⁴. Zgodnie z ww. uchwałami rekrutacje rozpoczynały się nie później niż 30 czerwca i kończyły nie później niż 1 października każdego roku. Szczegółowe harmonogramy organizacji naboru ustalano w zarządzeniach Rektora Uczelni odrębnie dla każdego roku akademickiego¹⁵.

Od kandydatów na studia wymagano rejestracji w elektronicznym systemie rekrutacyjnym. Przyjęcie na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie następowało na podstawie wyników egzaminu maturalnego

¹⁴ Uchwała nr 115/XII/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r., Uchwała nr 36/V/2019 z dnia 29 maja 2019 r., Uchwała nr 48/V/2020 z dnia 27 maja 2020 r.

¹⁵ Zarządzenie nr 1 z 8 stycznia 2019 r., zarządzenie nr 8 z 15 stycznia 2020 r., zarządzenie nr 51 z 20 maja 2020 r., zarządzenie nr 13 z 1 lutego 2021 r.

z przedmiotów objętych kwalifikacją na dany kierunek studiów i/lub na podstawie egzaminu wstępnego. O zakwalifikowaniu kandydata na pierwszy rok studiów decydowała lokata na liście rankingowej w granicach ustalonej liczby miejsc na dany kierunek przy zachowaniu minimalnego progu punktowego wyznaczonego dla danego kierunku i trybu studiów, które w poszczególnych latach wynosiły:

- lekarski stacjonarny (obywatele polscy): 60 pkt. (2019 r. i 2020 r.), 70 pkt. (2021 r.); lekarski stacjonarny (cudzoziemcy): 60 pkt. (2019 r.), 70 pkt. (2020 r. i 2021 r.); lekarski niestacjonarny (obywatele polscy): 40 pkt. (2019 r. - 2021 r.); lekarski niestacjonarny (cudzoziemcy): 50 pkt. (2019 r.), 60 pkt. (2020 r. i 2021 r.); lekarski stacjonarny w języku angielskim: 53 pkt. (2019 r.), 41 pkt. (2020 r.), 49 pkt. (2021 r.),
- lekarsko-dentystyczny stacjonarny (obywatele polscy): 60 pkt. (2019 r. i 2020 r.), 70 pkt. (2021 r.); lekarsko-dentystyczny stacjonarny (cudzoziemcy): 60 pkt. (2019 r.), 70 pkt. (2020 r. i 2021 r.); lekarsko-dentystyczny niestacjonarny (obywatele polscy): 40 pkt. (2019 r. - 2021 r.); lekarsko-dentystyczny niestacjonarny (cudzoziemcy): 50 pkt. (2019 r.), 60 pkt. (2020 r. i 2021 r.); lekarsko-dentystyczny stacjonarny w języku angielskim: 41 pkt. (2019 r. i 2020 r.), 47 pkt. (2021 r.),
- pielęgniarstwo I st. stacjonarne (obywatele polscy): 40 pkt. (2019 r. - 2021 r.); cudzoziemcy: 40 pkt. (2019 r.), 60 pkt. (2020 r. i 2021 r.),
- położnictwo I st. stacjonarne (obywatele polscy): 40 pkt. (2019 r. i 2021 r.), 50 pkt. (2020 r.); cudzoziemcy: 40 pkt. (2019 r.), 60 pkt. (2020 r. i 2021 r.),
- fizjoterapia stacjonarna (obywatele polscy): 40 pkt. (2019 r.), 70 pkt. (2020 r.), 50 pkt. (2020 r.); cudzoziemcy: 40 pkt. (2019 r.), 60 pkt. (2020 r. i 2021 r.),
- ratownictwo medyczne I st. stacjonarne (obywatele polscy): 40 pkt. (2019 r. - 2021 r.); cudzoziemcy: 40 pkt. (2019 r.), 60 pkt. (2020 r. i 2021 r.).

Rekrutacja prowadzona była poprzez uruchamianie kolejnych tur naborów, aż do wypełnienia ustalonego górnego limitu przyjęć albo do zakończenia ostatniego dodatkowego naboru. Dla obywateli polskich podstawowa rekrutacja na studia w języku polskim odbywała się w terminie od początku czerwca do końca lipca, natomiast dodatkowe tury naboru (wynoszące od jednego do czterech) trwały zazwyczaj od końca lipca do początku października danego roku. Dla cudzoziemców podstawowa rekrutacja odbywała się w terminie od końca lutego do maja natomiast dodatkowe tury naboru (od jednego do trzech) trwały zazwyczaj od maja do początku października danego roku. Rekrutacja na studia w języku angielskim (dla obywateli polskich i obcokrajowców) odbywała się w terminie od stycznia do kwietnia natomiast kolejne tury naboru (od jednego do czterech) trwały zazwyczaj od marca do początku października danego roku, natomiast w 2021 r. odbyła się tylko jedna tura rekrutacyjna, która trwała od marca do czerwca.

W trakcie procesów rekrutacji na I rok studiów zachowane zostały ustanowione przez Uczelnię warunki i tryb rekrutacji oraz progi punktowe dla poszczególnych kierunków.

(akta kontroli str. 30-43, 309-522, 1065-1067, 1149-1153, 1352-1354)

1.5. Wysokość opłat rekrutacyjnych za studia w języku polskim na kierunkach lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwo I i II stopnia, położnictwo I i II stopnia, ratownictwo medyczne oraz fizjoterapia ustalana była dla roku akademickiego 2019/2020 uchwałą Senatu Uczelni¹⁶, natomiast dla lat akademickich

¹⁶ Uchwała nr 115/XII/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r.

2020/2021-2021/2022 w drodze zarządzenia Rektora¹⁷ zgodnie z wymogami § 38 rozporządzenia w sprawie studiów i wynosiła 85 zł lub 100 zł w przypadku konieczności przeprowadzenia egzaminu wstępnego¹⁸. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki zwolnienia z opłat rekrutacyjnych na ww. kierunkach.

(akta kontroli str. 309-322, 475-494, 503-523, 1065-1067, 2385)

Wysokość opłat rekrutacyjnych na studia w języku angielskim w kontrolowanym okresie na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym wynosiła 100 zł, co było zgodne z wymogami § 38 rozporządzenia w sprawie studiów. Wszyscy kandydaci, zarówno obywatele polscy, jak i cudzoziemcy zdawali pisemny egzamin w języku angielskim¹⁹, na podstawie którego tworzono listę rankingową²⁰.

Roczna opłata za studia na kierunku lekarskim w języku angielskim (w przeliczeniu na jednego studenta) wynosiła w latach akademickich 2019/2020 i 2020/2021 – 84 tys. EUR (stawka za każdy rok studiów - 14 tys. EUR), natomiast 2021/2022 – 87 tys. EUR (każdy rok 14,5 tys. EUR)²¹.

Roczna opłata za studia na kierunku lekarsko-dentystycznym w języku angielskim (w przeliczeniu na jednego studenta) wynosiła w latach akademickich 2019/2020 i 2020/2021 - 60,5 tys. EUR, co w przeliczeniu na rok stanowiło odpowiednio: 11 tys. EUR (I i II rok), 12,5 tys. EUR (III rok), 13 tys. EUR (IV i V rok), natomiast w latach 2021/2022 opłata wynosiła - 65,5 tys. EUR, tj. odpowiednio: 12 tys. EUR (I i II rok), 13,5 tys. EUR (III rok), 14 tys. EUR (IV i V rok).

W latach od 2019 r. do I półrocza 2022 r. Uczelnia z tytułu uiszczonych przez studentów opłat za studia uzyskała odpowiednio przychody w wysokości: 33 722,97 tys. zł, 34 691,14 tys. zł, 38 735,73 tys. zł i 27 045,06 tys. zł. Stanowiło to odpowiednio: 9,19%, 10,14%, 9,72% i 13,5% przychodów CM oraz 2,36%, 2,55%, 2,51% i 3,58% przychodów Uczelni.

(akta kontroli str. 8-26, 116-134)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W wyniku rekrutacji przeprowadzonej w 2019 r. Uczelnia przyjęła 12 osób pochodzących spoza Polski na jednolite studia stacjonarne w prowadzone w języku polskim na kierunku lekarskim. Tym samym przekroczony został o siedem osób limit przyjęć (pięć osób). Działanie takie doprowadziło do przekroczenia łącznego limitu przyjęć na kierunku lekarskim wyznaczonego na poziomie 420 miejsc. Przedmiotowy limit został ustalony przez Ministra Zdrowia w rozporządzeniu w sprawie limitów przyjęć na rok 2019/2020, na podstawie skorygowanej propozycji Uczelni dotyczącej limitów przyjęć na kierunek lekarski. Ponadto należy podkreślić, że limity ustalone przez Ministra Zdrowia są wartościami maksymalnymi na co wskazują zapisy art. 444 ust 2 Prawa o szkolnictwie wyższym: *Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, limit przyjęć na studia na kierunkach lekarskim i lekarsko-dentystycznym w poszczególnych uczelniach, uwzględniając możliwości dydaktyczne uczelni oraz zapotrzebowanie na absolwentów tych studiów.*

¹⁷ Zarządzenie nr 8 z 15 stycznia 2020 r., Zarządzenie nr 13 z 1 lutego 2021 r.

¹⁸ Egzamin przeprowadzano: w 2019 r. na kierunkach pielęgniarstwo II st. i położnictwo II st., w 2020 i 2021 r. na kierunku pielęgniarstwo II st.

¹⁹ Egzamin obejmował grupy tematyczne *Biology, Organic Chemistry, General Chemistry, Logic.*

²⁰ Wynik egzaminu - kwalifikacji, wyrażony był liczbą z zakresu od 0 do 100.

²¹ Wysokość opłaty za studia w języku obcym określono dla lat akademickich 2019/2020 – 2021/2022 zarządzeniami Rektora Uczelni: nr 3 z dnia 15 stycznia 2019 r., nr 7 z 15 stycznia 2020 r., nr 19 z dnia 19 lutego 2021 r.

Dziekan Wydziału Lekarskiego wyjaśnił m.in., że: *odnośnie do rekrutacji cudzoziemców terminy wydawania rozporządzeń przez Ministra Zdrowia w sprawie limitu przyjęć są oderwane od terminów prowadzenia rekrutacji w polskich uczelniach medycznych i w kontrolowanym okresie rozporządzenia te wchodziły w życie odpowiednio: 27 lipca 2021 r., 22 lipca 2020 r i 19 lipca 2019 r. Uczelnia zgłaszała wielokrotnie przedstawicielom Ministerstwa konieczność dostosowania terminów wydawania aktów prawnych do harmonogramu prowadzenia rekrutacji w uczelniach, jednak pozostawały one bez pozytywnej odpowiedzi. Senat Uczelni określa limity rekrutacyjne w stosownych uchwałach z wyprzedzeniem jednego roku akademickiego. Rekrutacja cudzoziemców zgodnie z uchwalonym limitem rozpoczyna się w marcu lub kwietniu kolejnego roku, jest to związane z tym, że decyzja o podjęciu studiów w innym kraju i stosowne przygotowania muszą być podjęte z większym wyprzedzeniem (adaptacja w Polsce, zabezpieczenie miejsca zamieszkania itd.). Jest to związane również z chęcią przyjęcia najlepszych kandydatów z zagranicy (większość uczelni europejskich stosuje podobne terminy rekrutacji), a nie tych, którzy zostali odrzuceni przez inne uniwersytety. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na brak pełnej zgodności liczby przyjętych osób z ustalonym limitem, jest niepełna zgłaszalność zakwalifikowanych do wpisu kandydatów, która może sięgać nawet 50-60% w zależności od roku, kierunku i trybu studiów, co w przypadku cudzoziemców może być związane z nieuzyskaniem wizy. Z tego powodu Uczelnia kwalifikuje do wpisu na studia nieznacznie większą liczbę kandydatów niż limit miejsc, starając się uwzględnić poziom rezygnacji na różnych etapach procesu. W 2019 r. zakwalifikowano do wpisu na kierunek lekarski 8 cudzoziemców (wynik 4 ostatnich różnił się jedynie o 0,5 pkt), zakładając że wpisze się z tej grupy jedynie pięciu, odsetek jednak był wyższy i wpisało się siedem osób (3 osoby na zasadach odpłatności, 4 uzyskały finansowanie z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej). W kolejnej rundzie rekrutacji wpisano dodatkowo (stanowiących odrębną kategorię kandydatów) pięciu stypendystów skierowanych na UJ CM przez Ministerstwo Zdrowia. Przyjmowanie studentów z zagranicy jest jednym z elementów umiędzynarodowienia studiów (wysoko ocenianym w rankingach międzynarodowych), ponadto wielu kandydatów przyjętych na studia w języku polskim ma polskie korzenie i wiąże swą przyszłość zawodową z naszym krajem.*

(akta kontroli str. 53-54, 2269, 2379-2384)

NIK nie podziela stanowiska Dziekana, ponieważ limity ustalane przez MZ określają maksymalną liczbę studentów na danym roku uwzględniając przy tym możliwości dydaktyczne uczelni. Zatem każde przekroczenie wyznaczonego limitu, pomimo finansowania studiów studenta w sposób nieobciążający budżetu państwa, niesie za sobą ryzyko obniżenia jakości kształcenia.

2. W ramach rekrutacji prowadzonej w 2021 r., Uczelnia przyjęła na kierunek lekarsko-dentystyczny 108 studentów, podczas gdy limit ustanowiony przez Ministra Zdrowia w rozporządzeniu w sprawie limitów przyjęć na rok 2021/2022, był niższy i wynosił 102 osoby. Limit został wyznaczony na podstawie danych dostarczonych przez Uczelnię, zgodnie z którymi planowana liczba studentów do przyjęcia na kierunek lekarsko-dentystyczny wynosiła 102 osoby. Przekroczenie założonego limitu wynikało z następujących przyczyn:

– przyjęto 25 zamiast planowanych 20 studentów na jednolite studia stacjonarne w języku angielskim,

- przyjęto 22 zamiast 20 studentów na jednolite studia magisterskie w formie studiów niestacjonarnych w języku polskim,
- zamiast dwóch przyjęto jednego studenta spoza Polski na jednolite studia magisterskie prowadzone w formie stacjonarnej w języku polskim.

Prodzikan Wydziału Lekarskiego wyjaśnił, że: *decyzją komisji rekrutacyjnej zostało przyjętych 25 kandydatów, którzy zdali egzamin i spełnili warunki rekrutacyjne, komisja kierowała się tym, iż we wcześniejszych latach akademickich nie udało się wypełnić limitu przyjęć, gdyż nie wszyscy przyjęci kandydaci nie zdecydowali się na podjęcie studiów: w 2019 r. spośród 24 zakwalifikowanych kandydatów 17 zgłosiło się i podjęło studia, w 2020 r. spośród 28 zakwalifikowanych kandydatów 19 zgłosiło się i podjęło studia. Komisja rekrutacyjna, aby uniknąć niewypełnienia limitu przyjęć podjęła w 2021 r. decyzję o przyjęciu większej liczby kandydatów na wypadek rezygnacji, w wyniku czego spośród 28 zakwalifikowanych kandydatów aż 25 zgłosiło się i podjęło studia.*

Dziekan Wydziału Lekarskiego wyjaśnił, że: *zwiększenie liczby studentów nie doprowadziło do spadku jakości nauczania ponieważ na kierunku lekarsko-dentystycznym zwiększono liczbę grup ćwiczeniowych i wprowadzono na zajęcia dodatkowych asystentów.. Dodał także, iż w trakcie rad pedagogicznych nie były zgłaszane żadne skargi dotyczące jakości nauczania.*

NIK nie wnosi zastrzeżeń co do działań Uczelni zapewniających utrzymanie odpowiedniego poziomu kształcenia, przy ponadlimitowej liczbie studentów. Jednak przekroczenie limitu przyjętych studentów było niezgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia, w którym liczbę miejsc ustalono na podstawie informacji o możliwościach dydaktycznych przekazanych przez Uczelnię.

(akta kontroli str. 103-115, 1594, 2273, 2381-2382)

OCENA CZĄSTKOWA

System rekrutacji funkcjonujący w Uczelni nie funkcjonował w pełni poprawnie, ponieważ dopuszczał przyjmowanie studentów w latach 2019 i 2021 ponad limity ustanowione w rozporządzeniach Ministra Zdrowia z dnia 18 lipca 2019 r. i 22 lipca 2021 r. w sprawie limitu przyjęć na studia na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym. Łącznie w tych latach przyjęto o 15 osób więcej niż zakładały ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia. Przy czym NIK nie kwestionuje przyjęcia ponadmiarowego dwóch studentów, mając na uwadze równorzędną liczbę punktów kandydatów znajdujących się na ostatnich pozycjach listy rekrutacyjnej na kierunek lekarski (studia stacjonarne). W pozostałych 13 przypadkach, w ocenie NIK, biorąc pod uwagę, iż limity są wartościami maksymalnymi uwzględniającymi m.in. możliwości dydaktyczne uczelni, kształcenie ponadmiarowej liczby studentów mogło stwarzać ryzyko obniżenia jakości kształcenia. Co prawda na kierunku lekarsko-dentystycznym podjęto działania zapobiegające ryzyku obniżenia jakości nauczania w postaci zwiększenia liczby grup ćwiczeniowych i skierowania dodatkowych asystentów, jednak NIK zaznacza, że limity zawarte w ww. rozporządzeniach Ministra Zdrowia zostały ustanowione na podstawie otrzymanych z Uczelni informacji o możliwościach dydaktycznych na poszczególnych kierunkach. NIK podkreśla także, iż podejmowane uchwały przez Senat Uczelni dotyczące maksymalnej liczby przyjęć na kierunek lekarski i lekarsko-dentystyczne zakładały wyższe niż w rozporządzeniach Ministra Zdrowia limity.

W ocenie NIK wysokość opłat pobieranych przez Uczelnię za przeprowadzanie rekrutacji na wszystkie objęte kontrolą kierunki była zgodna z § 38 rozporządzenia w sprawie studiów.

2. Realizacja programów kształcenia w zakresie obowiązujących standardów i wymogów jakościowych

Opis stanu faktycznego

2.1. Programy studiów na kierunkach lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwie I i II stopnia, położniczym I i II stopnia, fizjoterapii oraz na ratownictwie medycznym stosowane w roku akademickim 2021/2022 odpowiadały wymogom określonym w rozporządzeniu w sprawie standardów kształcenia oraz rozporządzeniu w sprawie studiów w zakresie ogólnej liczby godzin, łącznej liczby punktów ECTS, treści kształcenia, liczby godzin i punktów ECTS w zakresie nauczania praktycznego, zakresu oraz liczby godzin praktyk zawodowych. Programy podlegały również systematycznej ocenie i doskonaleniu zgodnie z obowiązującą na Uczelni procedurą oraz z uwzględnieniem opinii zainteresowanych podmiotów, w tym przedstawicieli środowiska studenckiego.

2.1.1. Jednolite studia magisterskie na kierunku lekarskim (stacjonarne i niestacjonarne w języku polskim oraz stacjonarne w języku angielskim) trwały 12 semestrów. Liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, wyniosła 5 987 (minimum wymagane 5 700 godzin). Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wyniosła 365 (wymagane 360 pkt.). Praktyki zawodowe ustalono w wymiarze 600 godzin dydaktycznych (20 punktów ECTS). Liczba punktów, które studenci mogli uzyskać w ramach modułów realizowanych w formie fakultatywnej wyniosła 14 (3,85% łącznej liczby punktów, wg standardów nie mniej niż 3%).

W dniach 13-14 kwietnia 2022 r. PKA²² przeprowadziła ocenę jednolitych studiów magisterskich na kierunku lekarskim (stacjonarnym i niestacjonarnym). Uczelnia spełniła wszystkie kryteria oceny, w tym kryterium nr 1 – konstrukcja programu studiów i nr 2 – realizacja programu studiów bez formułowania zaleceń w tym obszarze. Prezydium PKA, uchwałą nr 477/2022 z 23 czerwca 2022 r. w sprawie oceny programowej kierunku lekarskiego prowadzonego w CM w Krakowie, wydało ocenę pozytywną.

(akta kontroli str. 678-685, 708-710, 768-831, 2298-2325)

2.1.2. Jednolite studia magisterskie na kierunku lekarsko-dentystycznym (stacjonarne i niestacjonarne w języku polskim oraz stacjonarne w języku angielskim) trwały 10 semestrów. Liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, wyniosła 5 198 (wymagane 5 000). Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wyniosła 321 (wymagane 300). Praktyki zawodowe ustalono w wymiarze 480 godzin dydaktycznych (16 punktów ECTS). Liczba punktów, które studenci mogli uzyskać w ramach modułów realizowanych w formie fakultatywnej wyniosła 8 (2,49% łącznej liczby punktów, wg standardów nie mniej niż 2%).

W dniach 28-29 stycznia 2022 r. PKA przeprowadziła ocenę jednolitych studiów magisterskich na kierunku lekarsko-dentystycznym (stacjonarnym i niestacjonarnym). Uczelnia spełniła wszystkie kryteria oceny, w tym kryterium nr 1 – konstrukcja programu studiów i nr 2 – realizacja programu studiów bez formułowania zaleceń w tym obszarze. Prezydium PKA, uchwałą nr 239/2022 z 21 kwietnia 2022 r. w sprawie oceny programowej kierunku lekarsko-dentystycznego prowadzonego w CM w Krakowie, wydało ocenę pozytywną.

(akta kontroli str. 686-695, 698-699, 711-767, 2298-2325)

2.1.3. Stacjonarne studia I stopnia na kierunku pielęgniarstwo (profil praktyczny) trwały 6 semestrów. Liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, wyniosła 4 814 (wymagane 4 720). Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wyniosła 186 (wymagane 180). Praktyki zawodowe ustalono w wymiarze 1 200 godzin

²² Polska Komisja Akredytacyjna.

dydaktycznych (46 punktów ECTS). Stacjonarne studia II stopnia na kierunku pielęgniarstwo (profil ogólnoakademicki) trwały 4 semestry. Liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, wyniosła 1 304 (wymagane 1 300). Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wyniosła 120 (wymagane 120). Praktyki zawodowe ustalono w wymiarze 200 godzin dydaktycznych (10 punktów ECTS). Liczba punktów, które studenci mogli uzyskać w ramach modułów realizowanych w formie fakultatywnej wyniosła 8 (6,67% łącznej liczby punktów, wg standardów nie mniej niż 5%).

Prezydium PKA, uchwałą nr 487/2015 z 25 czerwca 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku pielęgniarstwo I i II stopnia prowadzonego na WNZ CM w Krakowie, wydało ocenę wyróżniającą. W ocenie wskazano, że następna ocena programowa na kierunku Pielęgniarstwo powinna nastąpić w roku akademickim 2022/2023.

W dniu 23 czerwca 2017 r. zespół wizytujący KRASzPiP²³ dokonał oceny kierunku pielęgniarstwo I i II stopnia w zakresie: realizacji programu kształcenia i prowadzonej dokumentacji, kwalifikacji kadry prowadzącej kształcenie, bazy materialnej Uczelni, w tym wyposażenia niezbędnego do realizacji założonych celów kształcenia oraz oceny jakości kształcenia i osiągnięć uczelni. W wyniku dokonanej oceny (przyznano maksymalną możliwą liczbę punktów) ustalono, że UJCM WNZ spełnia wymagane kryteria oceny standardów kształcenia na kierunku pielęgniarstwo co stanowiło podstawę do przyznania Certyfikatu Akredytacyjnego na 5 lat²⁴.

(akta kontroli str. 2185-2232, 2298-2325)

2.1.4. Stacjonarne studia I stopnia na kierunku położnictwo (profil praktyczny) trwały sześć semestrów. Liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, wyniosła 4 814 (wymagane 4 720). Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wyniosła 190 (wymagane 180). Praktyki zawodowe ustalono w wymiarze 1 200 godzin dydaktycznych (46 punktów ECTS). Stacjonarne studia II stopnia na kierunku położnictwo (profil ogólnoakademicki) trwały cztery semestry. Liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, wyniosła 1 339 (wymagane 1 300). Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wyniosła 123 (wymagane 120). Praktyki zawodowe ustalono w wymiarze 200 godzin dydaktycznych (10 punktów ECTS). Liczba punktów, które studenci mogli uzyskać w ramach modułów realizowanych w formie fakultatywnej wyniosła 12 (9,76% łącznej liczby punktów, wg standardów nie mniej niż 5%).

W dniach 4-5 marca 2022 r. PKA przeprowadziła ocenę studiów na kierunku położnictwo I profil praktyczny i II stopnia profil ogólnoakademicki, (forma – stacjonarna). Uczelnia spełniła wszystkie kryteria oceny, w tym kryterium nr 1 – konstrukcja programu studiów i nr 2 – realizacja programu studiów bez formułowania zaleceń w tym obszarze. Prezydium PKA, uchwałą nr 332/2022 z 19 maja 2022 r. w sprawie oceny programowej kierunku położnictwo I i II stopnia prowadzonego w CM w Krakowie, wydało ocenę pozytywną.

W dniu 23 czerwca 2017 r. zespół wizytujący KRASzPiP dokonał oceny kierunku położnictwo I i II stopnia w zakresie: realizacji programu kształcenia i prowadzonej dokumentacji, kwalifikacji kadry prowadzącej kształcenie, bazy materialnej Uczelni, w tym wyposażenia niezbędnego do realizacji założonych celów kształcenia oraz oceny jakości kształcenia i osiągnięć uczelni. W wyniku dokonanej oceny (przyznano 231/235 punktów) ustalono, że UJCM WNZ spełnia wymagane kryteria oceny

²³ Krajowa Rada Akredytacyjna Szkół Pielęgniarek i Położnych.

²⁴ Certyfikat przyznany na podstawie Decyzji nr 36/IV/2017 Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2017 r.

standardów kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, co stanowiło podstawę do przyznania Certyfikatu Akredytacyjnego na pięć lat²⁵.

(akta kontroli str. 832-965, 2233-2266, 2298-2325)

2.1.5. Jednolite stacjonarne studia magisterskie na kierunku fizjoterapia (profil praktyczny) trwały 10 semestrów. Liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, wyniosła 5 399 (wymagane 5 260). Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wyniosła 314 (wymagane 300). Praktyki zawodowe ustalono w wymiarze 1 610 godzin dydaktycznych (60 punktów ECTS). Liczba punktów, które studenci mogli uzyskać w ramach modułów realizowanych w formie fakultatywnej wyniosła 37 (11,78% łącznej liczby punktów, wg standardów nie mniej niż 5%).

W dniach 9 - 10 kwietnia 2021 r. PKA przeprowadziła ocenę jednolitych studiów magisterskich na kierunku fizjoterapia profil praktyczny (forma – stacjonarna). Uczelnia spełniła wszystkie kryteria oceny, w tym kryterium nr 1 – konstrukcja programu studiów i nr 2 – realizacja programu studiów bez formułowania zaleceń w tym obszarze. Prezydium PKA, uchwałą nr 483/2021 z 24 czerwca 2021 r. w sprawie oceny programowej kierunku fizjoterapia prowadzonego w CM w Krakowie, wydało ocenę pozytywną.

(akta kontroli str. 966-1050, 2298-2325)

2.1.6. Stacjonarne studia I stopnia na kierunku ratownictwo medyczne (profil praktyczny) trwały sześć semestrów. Liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, wyniosła 3 675 (wymagane 3 375). Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wyniosła 180 (wymagane 165). Praktyki zawodowe ustalono w wymiarze 960 godzin dydaktycznych (36 punktów ECTS). Liczba punktów, które studenci mogli uzyskać w ramach modułów realizowanych w formie fakultatywnej wyniosła dziewięć (5% łącznej liczby punktów, wg standardów nie mniej niż 5%).

(akta kontroli str. 2298-2325)

2.2. Organizacja praktyk zawodowych na kierunkach lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwie I i II stopnia, położniczym I i II stopnia, fizjoterapii oraz na ratownictwie medycznym odpowiadała, w okresie objętym kontrolą, wymogom określonym w rozporządzeniu w sprawie standardów kształcenia w tym zakresie. W obowiązujących na Uczelni procedurach (w tym: w regulaminach praktyk, ramowych programach praktyk, programach studiów, sylabusach przedmiotów oraz procedurach zawartych w wewnętrznym systemie doskonalenia jakości kształcenia) precyzyjnie określono zakres poszczególnych praktyk, liczbę godzin oraz punktów ECTS, sposób dokumentowania oraz weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia. Warunkiem zaliczenia praktyk zawodowych było złożenie zatwierdzonego dziennika praktyk potwierdzającego przebieg praktyk, realizowane w jej trakcie zadania oraz efekty kształcenia. Weryfikacja osiągniętych efektów praktyk odbywała się poprzez zaliczenie oraz bieżące sprawdzanie wiedzy i umiejętności studentów przez opiekunów zakładowych oraz opiekunów/kierowników/koordynatorów praktyk zawodowych.

Na kierunku lekarskim jednolite studia magisterskie praktyki zawodowe realizowane były w szpitalach krajowych oraz zagranicznych, w wymiarze 600 godzin i odbywały się w okresie wakacyjnym pomiędzy I a V rokiem studiów. Harmonogram praktyk zawodowych przewidywał po I roku studiów, 120 godzin praktyk z jednego przedmiotu, po II roku 120 godzin praktyk z dwóch przedmiotów, po III roku studiów 120 godzin praktyk z jednego przedmiotu, po IV roku studiów 120 godzin praktyk

²⁵ Certyfikat przyznany na podstawie Decyzji nr 71/V/2019 Ministra Zdrowia z dnia 5 września 2019 r.

z dwóch przedmiotów, po V roku studiów 120 godzin praktyk z dwóch przedmiotów. Praktyki były obowiązkowe, a formą weryfikacji ich odbycia było zaliczenie.

Na kierunku lekarsko-dentystycznym jednolite studia magisterskie praktyki zawodowe realizowane były w szpitalach, przychodniach, Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej, gabinetach dentystycznych w kraju i za granicą, w wymiarze 480 godzin i odbywały się w okresie wakacyjnym pomiędzy I a IV rokiem studiów. Harmonogram praktyk zawodowych przewidywał po I roku studiów 120 godzin praktyk z jednego przedmiotu, po II roku 120 godzin praktyk z dwóch przedmiotów, po III roku studiów 120 godzin praktyk z jednego przedmiotu, po IV roku studiów 120 godzin praktyk z dwóch przedmiotów. Praktyki były obowiązkowe, a formą weryfikacji ich odbycia było zaliczenie.

Na kierunku pielęgniarstwo, studia stacjonarne I stopnia praktyki zawodowe realizowane były w placówkach opieki zdrowotnej i ośrodkach dydaktycznych, z którymi WNZ zawarł umowy lub porozumienia, w wymiarze 1 200 godzin, po zaliczeniu właściwych zajęć praktycznych w formie praktyk ciągłych i odbywały się śródrocznie oraz w okresie wakacyjnym. Harmonogram praktyk zawodowych przewidywał na I roku studiów 240 godzin praktyk z dwóch przedmiotów, na II roku 400 godzin praktyk z pięciu przedmiotów, na III roku studiów 560 godzin praktyk z ośmiu przedmiotów. Praktyki były obowiązkowe, a formą weryfikacji – zaliczenie. Nadzór nad przebiegiem praktyk pełnił ze strony Uczelni koordynator praktyk oraz opiekun dydaktyczny.

Na kierunku pielęgniarstwo studia stacjonarne II stopnia praktyki zawodowe realizowane były w oddziałach specjalistycznych w ramach umów zawartych przez Uczelnię z zakładami opieki zdrowotnej, w wymiarze 200 godzin, w formie praktyki wakacyjnej po I roku studiów w wymiarze 160 godzin z czterech przedmiotów oraz w trakcie realizacji II roku studiów jako praktyka śródroczna w wymiarze 40 godzin z dwóch przedmiotów. Praktyki były obowiązkowe, a formą weryfikacji – zaliczenie. Praktyki zawodowe były realizowane pod bezpośrednim nadzorem wyznaczonej pielęgniarki tzw. opiekuna zakładowego.

Na kierunku położnictwo studia stacjonarne I stopnia praktyki zawodowe realizowane były w salach porodowych, szpitalnych oddziałach specjalistycznych, instytucjach badawczych, ośrodkach położniczej i pielęgniarstwa opieki domowej i środowiskowej oraz szkołach rodzenia. Praktyki realizowane były w wymiarze 1 200 godzin, po zaliczeniu właściwych zajęć praktycznych w formie praktyk śródrocznych oraz w okresie wakacyjnym. Harmonogram praktyk zawodowych przewidywał na I roku studiów 320 godzin praktyk z trzech przedmiotów, na II roku 320 godzin praktyk z pięciu przedmiotów, na III roku studiów 560 godzin praktyk z pięciu przedmiotów. Praktyki były obowiązkowe, a formą weryfikacji – zaliczenie. Praktyki zawodowe były realizowane pod opieką wyznaczonego opiekuna zakładowego. Nadzór nad przebiegiem praktyk pełnił wyznaczony nauczyciel akademicki - opiekun dydaktyczny.

Na kierunku położnictwo studia stacjonarne II stopnia praktyki zawodowe realizowane były w salach porodowych, poradniach i pracowniach specjalistycznych, szpitalnych oddziałach specjalistycznych, instytucjach badawczych, ośrodkach położniczej i pielęgniarstwa opieki domowej i środowiskowej oraz szkołach rodzenia. Praktyki realizowane były w wymiarze 200 godzin w formie praktyk śródrocznych. Harmonogram praktyk zawodowych przewidywał na I roku studiów 60 godzin praktyk z jednego przedmiotu, na II roku 140 godzin praktyk z trzech przedmiotów. Praktyki były obowiązkowe, a formą weryfikacji stanowiło zaliczenie. Praktyki zawodowe były realizowane pod opieką wyznaczonego opiekuna zakładowego. Nadzór nad przebiegiem praktyk pełnił wyznaczony nauczyciel akademicki - opiekun dydaktyczny.

Na kierunku fizjoterapia jednolite studia magisterskie praktyki zawodowe realizowane były w placówkach ochrony zdrowia w wymiarze 1 610 godzin, w tym 740 godzin praktyk semestralnych i 870 godzin praktyk wakacyjnych. Harmonogram praktyk zawodowych przewidywał na I roku studiów 150 godzin praktyk z dwóch przedmiotów, na II roku 300 godzin z jednego przedmiotu, na III roku 310 godzin z sześciu przedmiotów, na IV roku 330 godzin z siedmiu przedmiotów, na V roku 520 godzin z sześciu przedmiotów. Praktyki były obowiązkowe, a formę weryfikacji stanowiło zaliczenie.

Na kierunku ratownictwo medyczne studia stacjonarne I stopnia praktyki zawodowe realizowane były w podmiotach medycznych w formie praktyk semestralnych wymiarze 960 godzin. Praktyki były obowiązkowe, a formą weryfikacji – zaliczenie. Praktyki semestralne realizowane były w następującym cyklu: na I roku studiów 252 godziny praktyk z dwóch przedmiotów, na II roku 458 godzin praktyk z siedmiu przedmiotów, na III roku 250 godzin praktyk z czterech przedmiotów.

PKA w raportach z 2022 r. (kierunek lekarski i lekarsko dentystyczny, położnictwo I i II st.) oraz 2021 r. (kierunek fizjoterapia) pozytywnie oceniła realizację praktyk zawodowych przez Uczelnię i nie sformułowała w tym zakresie dodatkowych zaleceń.

(akta kontroli str. 678-695, 712-1050, 1184-1338, 2298-2325)

2.3. Kontroli poddano procedurę przygotowania programu studiów dla kierunku pielęgniarstwo I stopnia (studia stacjonarne) w cyklu kształcenia 2021-2024. Badany program studiów został opracowany i zatwierdzony zgodnie z:

- zarządzeniem nr 106 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie: zasad tworzenia i znoszenia studiów, wytycznych w zakresie projektowania programów studiów oraz zasad zmiany programów studiów na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich;
- rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia.

W tworzeniu projektu ww. programu studiów brali udział: koordynator programowy kierunku pielęgniarstwo (pierwszego stopnia)²⁶ oraz nauczyciele akademicy (15 członków), studenci (siedmiu członków) i pracownicy administracyjni (dwóch członków) Uczelni powołani w skład Wydziałowej Komisji ds. Nauczania – uchwałą nr 9/II/2020 Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu²⁷. Prace nad programem odbywały się zgodnie z ustalonym harmonogramem i trwały od 29 stycznia do 14 maja 2021 r. W toku prac, 6 maja 2021 r. uzyskano pozytywną opinię Wydziałowej Rady Samorządu Studentów Wydziału Nauk o Zdrowiu. Zmiany wprowadzone do programu dotyczyły: zmiany liczby godzin dla poszczególnych przedmiotów, zmiany form kształcenia (z ćwiczeń i wykładów stacjonarnych na e-learning lub ćwiczenia w warunkach symulowanych), zmiany koordynatorów przedmiotów. Uchwałą nr 89/IX/2021 z 29 września 2021 r. Senat Uczelni ustalił m.in.: program studiów dla kierunku pielęgniarstwo I stopnia (studia stacjonarne) rozpoczynających się od roku akademickiego 2021-2024 w proponowanym kształcie.

(akta kontroli str. 1869-1880, 2331-2369)

2.4. W okresie objętym kontrolą Uczelnia co do zasady, przestrzegała przepisów wynikających z art. 63 ust. 2 i 3 Prawa o szkolnictwie wyższym. Zajęcia na studiach

²⁶ Koordynator powołany decyzją Dziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu w dniu 3 września 2020 r. na kadencję 2020-2024.

²⁷ Uchwałą nr 9/II/2020 Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Jagiellońskiego - Collegium Medicum z dnia 21 września 2020 r. w sprawie: powołania Wydziałowych Komisji na kadencję 2020-2024.

stacjonarnych na kierunku lekarskim oraz lekarsko-dentystycznym prowadzone były odrębnie od zajęć na studiach niestacjonarnych. Liczebność studentów studiów stacjonarnych (w języku polskim i angielskim) w stosunku do liczby studentów studiów niestacjonarnych w badanych cyklach kształcenia wynosiła na kierunkach: lekarskim odpowiednio: 1826/255 (współczynnik 7,16), 1839/246 (7,48) i 1 857/232 (8,0), lekarsko-dentystycznym odpowiednio: 342/81 (4,22), 331/81 (4,09), 354/86 (4,12).

Dziekan Wydziału Lekarskiego wyjaśnił, że w kontrolowanym okresie na kierunkach lekarskim oraz lekarsko-dentystycznym wszystkie wykłady prowadzone były w formie zdalnej synchronicznej i niesynchronicznej. W latach akademickich 2019/2020 i 2020/21 liczba godzin zajęć zdalnych dostosowywana była na bieżąco do zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej. W cyklu kształcenia 2021/22 na kierunku lekarskim zdalne nauczanie obejmowało również poza wykładami wybrane zajęcia seminaryjne i lektoraty z języka angielskiego. Na obu kierunkach z uwagi na sytuację epidemiologiczną jedynie w przypadku wykładów prowadzonych zdalnie (forma synchroniczna), fakultetów międzykierunkowych i międzywydziałowych oraz w przypadku niewypełnienia limitu grupy seminaryjnej lub ćwiczeniowej przez studentów jednego z trybów studiów zajęcia odbywały się łącznie w grupach studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Na badanych kierunkach WNZ (pielęgniarstwo i położnictwo I/II st., fizjoterapia oraz ratownictwo medyczne I st.) studia były prowadzone jedynie w formie stacjonarnej.

(akta kontroli str. 1182-1183, 2326-2327)

2.5. Liczba studentów, absolwentów oraz uczących ich nauczycieli akademickich na ww. kierunkach studiów kształtowała się następująco:

- na kierunku lekarskim w trybie stacjonarnym w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 1227, 1243, 1261 osób, liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 202, 197, 192, natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 1037, 1109, 1095, stosunek ilości studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 1,183 (2019/2020), 1,121 (2020/2021), 1,152 (2021/2022),
- na kierunku lekarskim w trybie niestacjonarnym w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 255, 246, 232 osób, liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 53, 46, 34, natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 927, 881, 981, stosunek ilości studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 0,275 (2019/2020), 0,279 (2020/2021), 0,236 (2021/2022),
- na kierunku lekarskim w trybie stacjonarnym (studia w języku angielskim) w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 599, 596, 596 osób, liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 105, 101, 106, natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 830, 798, 794, stosunek ilości studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 0,722 (2019/2020), 0,747 (2020/2021), 0,751 (2021/2022),
- na kierunku lekarsko-dentystycznym w trybie stacjonarnym w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 257, 246, 260 osób, liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 40, 53, 47, natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 409, 417, 412, stosunek liczby studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 0,628 (2019/2020), 0,590 (2020/2021), 0,631 (2021/2022),
- na kierunku lekarsko-dentystycznym w trybie niestacjonarnym w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 81, 81, 86 osób

liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 15, 15, 17, natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 306, 330, 334, stosunek liczby studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 0,265 (2019/2020), 0,238 (2020/2021), 0,257 (2021/2022),

- na kierunku lekarsko-dentystycznym w trybie stacjonarnym (studia w języku angielskim) w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 85, 85, 94 osób, liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 13, 17, 12, natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 361, 345, 333, stosunek liczby studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 0,235 (2019/2020), 0,246 (2020/2021), 0,282 (2021/2022),
- na kierunku pielęgniarstwo (studia stacjonarne I stopnia) w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 411, 426, 432 osoby, liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 127, 122, 119 natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 211, 236, 253, stosunek liczby studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 1,948 (2019/2020), 1,805 (2020/2021), 1,708 (2021/2022),
- na kierunku pielęgniarstwo (studia stacjonarne II stopnia) w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 169, 163, 176 osób, liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 64, 78, 63, natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 161, 100, 101, stosunek liczby studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 1,05 (2019/2020), 1,63 (2020/2021), 1,743 (2021/2022),
- na kierunku położnictwo (studia stacjonarne I stopnia) w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 150, 162, 191 osób, liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 53, 44, 37, natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 117, 134, 142, stosunek liczby studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 1,282 (2019/2020), 1,209 (2020/2021), 1,345 (2021/2022),
- na kierunku położnictwo (studia stacjonarne II stopnia) w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 98, 105, 82 osób, liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 43, 35, 53, natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 72, 76, 70, stosunek liczby studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 1,361 (2019/2020), 1,382 (2020/2021), 1,171 (2021/2022),
- na kierunku fizjoterapia (studia stacjonarne jednolite magisterskie) w latach akademickich 2019/20-2021/22 studiowało odpowiednio: 189, 241 300 osób²⁸, liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 132, 158, 159, stosunek liczby studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 1,432 (2019/20), 1,525 (2020/21), 1,887 (2021/22),
- na kierunku ratownictwo medyczne (studia stacjonarne I stopnia) w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 studiowało odpowiednio: 94, 98, 114 osób, liczba absolwentów wyniosła odpowiednio: 20, 22, 17, natomiast liczba nauczycieli akademickich wynosiła w tym okresie: 159, 130, 167, stosunek liczby studentów do nauczycieli akademickich kształtował się na poziomie: 0,591 (2019/2020), 0,754 (2020/2021), 0,683 (2021/2022).

(akta kontroli str. 1179, 1183, 2328-2330)

²⁸ Wzrost liczby studentów wynikał oraz brak absolwentów w latach akademickich 2019/20-2021/22 wynikał z faktu uruchomienia kierunku w roku akademickim 2017/18.

2.6. Sposób realizacji programu kształcenia na kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwie, położnictwie, ratownictwie medycznym oraz fizjoterapii nie był w okresie objętym kontrolą przedmiotem skarg bądź wniosków składanych przez studentów.

Rada Samorządu Studentów w maju 2022 r. w toku prac nad programem studiów na nowy cykl kształcenia 2022/2023 sformułowała opinie/uwagi, które decyzją Prodziekana ds. dydaktycznych zostały przekazane do kierowników studiów w celu zweryfikowania ich zasadności. Odnośnie kierunku studiów ratownictwo medyczne, zgłoszone uwagi dotyczyły formy prowadzenia seminariów z przedmiotu „intensywna terapia”, wyrażono negatywną opinię na temat zwiększenia liczby godzin e-learningu kosztem zajęć stacjonarnych. Odnośnie kierunku studiów pielęgniarstwo I st., wyrażono negatywną opinię dotyczącą zmniejszenia liczby wykładów z przedmiotu „patologia” z 24 do 12 godzin i zastąpienie ich e-learningiem.

Dziekan WNZ wyjaśnił, że opinia kierowników studiów zostanie przedstawiona na posiedzeniu Wydziałowej Komisji ds. Nauczania, celem podjęcia decyzji o wprowadzeniu wnioskowanych zmian w kolejnym cyklu kształcenia.

(akta kontroli str. 135-145)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia spełnienie przez program studiów w roku akademickim 2021/2022 na kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwie I i II stopnia, położniczym II stopnia, fizjoterapia oraz ratownictwo medyczne, wymogów określonym w rozporządzeniu w sprawie standardów kształcenia oraz rozporządzenia w sprawie studiów w odniesieniu m.in. do ogólnej liczby godzin, punktów ECTS, treści kształcenia, zakresu oraz liczby praktyk zawodowych. Programy podlegały systematycznej ocenie i doskonaleniu zgodnie z obowiązującą na Uczelni procedurą oraz z opiniami m.in. środowiska studenckiego.

Uczelnia co prawda przestrzegała przepisów wynikających z art. 63 ust. 2 i 3 Prawa o szkolnictwie wyższym, tj. zajęcia na studiach stacjonarnych na kierunku lekarskim oraz lekarsko-dentystycznym prowadzone były na ogół odrębnie od zajęć na studiach niestacjonarnych, wystąpiły jednak przypadki związane z sytuacją epidemiologiczną (Covid-19) gdzie, poza wykładami odbywającymi się łącznie w formie zdalnej (synchronicznej) w przypadku fakultetów międzykierunkowych i międzywydziałowych oraz z powodu niewypełnienia limitu grupy seminaryjnej lub ćwiczeniowej przez studentów jednego z trybów (stacjonarny lub niestacjonarny), zajęcia odbywały się łącznie.

Dochowane zostały właściwe proporcje pomiędzy liczbą studentów studiujących w trybie stacjonarnym oraz liczbą studentów kształcących się w trybie niestacjonarnym.

OBSZAR

3. Zapewnienie jakości kształcenia

Opis stanu
faktycznego

3.1. W okresie objętym kontrolą na Uczelni funkcjonował wielopoziomowy system jakości kształcenia obejmujący wszystkie obszary działalności. Na poziomie Uczelni odpowiedzialny za jakość kształcenia był Rektor, Prorektor ds. dydaktyki oraz Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia. Na poziomie CM działał Pełnomocnik Rektora CM ds. kształcenia oraz powołany Zespół ds. analiz programów studiów i jakości kształcenia CM. Na poziomie wydziałów system jakości funkcjonował w oparciu o uchwałę nr 38/III/2017 Senatu UJ z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie uczelnianego systemu doskonalenia jakości kształcenia.

PKA w raportach z 2022 r. (kierunek lekarski i lekarsko dentystyczny, położnictwo I i II st.) oraz 2021 r. (kierunek fizjoterapia) pozytywnie oceniła system zapewnienia jakości kształcenia na WL oraz WNZ i nie sformułowała w tym zakresie dodatkowych zaleceń.

(akta kontroli str. 524-529, 712-1050, 1869-1880, 2130-2131)

3.1.1. Na poziomie WL za system jakości kształcenia odpowiedzialni byli: Dziekan, Pełnomocnik Dziekana ds. doskonalenia jakości kształcenia, Pełnomocnik Dziekana ds. ewaluacji jakości kształcenia, Stała Komisja Wydziałowa ds. Nauczania na WL oraz Wydziałowy Zespół ds. doskonalenia jakości kształcenia do którego obowiązków należało m.in.: inicjowanie działań projakościowych, przygotowywanie raportów dotyczących programów kształcenia i ich efektów, oceniania studentów, doskonalenia jakości kadry dydaktycznej, wyników oceny zajęć dydaktycznych, opracowywanie planów i harmonogramów realizacji działań naprawczych. Monitorowanie jakości kształcenia na WL odbywała się przy wykorzystaniu m.in. następujących narzędzi:

- hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych wg wydziałowego planu hospitacji, na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym w roku akademickim 2019/2020 ze względu zagrożenia epidemiologicznego hospitacje nie odbyły się w latach akademickich 2020/2021 i 2021/2022 odbyło się odpowiednio: 6 i 9 hospitacji (kierunek lekarski) oraz 8 i 17 hospitacji (kierunek lekarsko-dentystyczny),
- Barometr Satysfakcji Studenckiej – ankieta zadowolenia ze studiowania,
- ankiety oceniające praktyki zawodowe, dotyczącej zajęć dydaktycznych oraz losów absolwentów wydziału.

Po zakończeniu każdego roku akademickiego sporządzano roczny raport z jakości kształcenia obejmujący wszystkie kierunki WL. W raporcie podsumowywano wyniki prowadzonych badań dotyczących jakości kształcenia, w tym m.in.: oceny zajęć dydaktycznych, prowadzonych ankiet, konstrukcji i realizacji programów studiów, procesy rekrutacyjne, oceny działalności kadry dydaktycznej i administracyjnej, infrastruktury. W raporcie zawierano również propozycje działań doskonalących zaplanowanych do realizacji w kolejnym roku akademickim.

(akta kontroli str. 523-551, 1598-1696)

3.1.2. Na poziomie WNZ za system jakości kształcenia odpowiedzialni byli: Dziekan, Prodziekan ds. dydaktycznych, Pełnomocnik Dziekana ds. doskonalenia jakości kształcenia, Pełnomocnik Dziekana ds. ewaluacji jakości kształcenia, Wydziałowy Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia (WZDJK) oraz Kierunkowe Zespoły Doskonalenia Jakości Kształcenia (KZDJK) dla poszczególnych kierunków studiów. Do obowiązków WZDJK należało m.in.: opracowanie procedur i narzędzi do oceny jakości kształcenia (tzw. Księga jakości) oraz nadzór nad KZDJK. Uchwałą Rady Wydziału nr 4/VII/2018 z 11 kwietnia 2018 r. zatwierdzono 21 procedur przygotowanych przez WZDJK zawierających m.in. takie narzędzia do monitorowania jakości kształcenia, jak: ankiety przyczyn rezygnacji ze studiów, formularz oceny oraz recenzji prac dyplomowych, kryteria oceny miejsc odbywania praktyk zawodowych, kryteria oceny opiekunów praktyk, ankieta oceny opiekunów i miejsc odbywania praktyk. Do zadań KZDJK należało m.in.: monitorowanie, przeglądy i doskonalenie programu studiów, przeglądy losowo wybranych prac dyplomowych, analiza *Barometru satysfakcji studentów* oraz *Losów absolwentów*. W ramach oceny jakości kształcenia kierownicy poszczególnych jednostek WNZ dokonywali hospitacji zajęć dydaktycznych. Łącznie dla wszystkich kierunków realizowanych w ramach WNZ dokonano: 23 hospitacji w 2019 r. i 36 hospitacji w 2021 r., natomiast w 2020 r. odstąpiono od przeprowadzania hospitacji z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne.

Ocena zajęć dydaktycznych wśród studentów przeprowadzana była dwa razy w roku w formie ankiety ogólnouniwersyteckiej. Jako mierniki stopnia realizacji osiąganych przez studentów efektów uczenia się stosowano: oceny z zaliczeń i egzaminów, wskaźniki zdawalności oraz liczbę studentów powtarzających rok studiów, liczbę z wpisem warunkowym oraz oceny końcowe z egzaminów dyplomowych.

Po zakończeniu każdego roku akademickiego sporządzano dla każdego kierunku studiów WNZ roczny raport z działań projakościowych, w którym podsumowywano m.in.: wyniki działań projakościowych wynikające z wcześniejszych raportów, zamieszczano analizy realizacji celów kształcenia i osiągnięcia przez studentów założonych efektów kształcenia, analizy oceny zajęć dydaktycznych, analizy programu kształcenia, oceny infrastruktury.

(akta kontroli str. 136-141, 1869-1880, 1887-2171)

3.2. Polska Komisja Akredytacyjna w raportach z 2022 r. (kierunek lekarski i lekarsko dentystryczny, położnictwo I i II st.) oraz 2021 r. (kierunek fizjoterapia) pozytywnie oceniła kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry, nie sformułowała w tym zakresie dodatkowych zaleceń.

3.2.1. W latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 liczba godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich na kierunkach lekarskim oraz pielęgniarstwie I stopnia była zgodna z wymogami wynikającymi z art. 73 ust. 2 Prawa o szkolnictwie wyższym stanowiącymi, że w ramach programu studiów o profilu praktycznym - co najmniej 50% godzin zajęć, a w ramach programu studiów o profilu ogólnoakademickim - co najmniej 75% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Na kierunku lekarskim (profil ogólnoakademicki) było to odpowiednio: 81,05%, 79,64% i 79,59%. Na kierunku pielęgniarstwo I stopnia (profil praktyczny) było to odpowiednio: 80,99%, 72,23% i 69,22%, natomiast na kierunku pielęgniarstwo II stopnia (profil ogólnoakademicki) wskaźnik wyniósł powyżej 75%.

(akta kontroli str. 126-141, 146, 552, 704-1050, 2180-2184, 2422-2423)

3.2.2. W kontrolowanym okresie ocena pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych odbywała się na podstawie zarządzenia nr 1 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 4 stycznia 2021 r. w sprawie okresowych ocen nauczycieli akademickich oraz zarządzenia nr 95 Rektora z 31 sierpnia 2021 r. w sprawie ustalenia wzorów formularzy oceny okresowej nauczycieli akademickich. Zgodnie z ww. zarządzeniami ocena nauczycieli akademicki przeprowadzana była nie rzadziej niż raz na cztery lata, przy uwzględnieniu ankiety przeprowadzanej wśród studentów i doktorantów uczęszczających na zajęcia danego nauczyciela. W okresie objętym kontrolą, ocenie poddano 966 nauczycieli WL z czego 934 uzyskało ocenę pozytywną a 32 negatywną, 64 nauczycieli nie zostało ocenionych z powodu długotrwałej nieobecności. Wśród nauczycieli WNZ podlegających ocenie 207 uzyskało ocenę pozytywną, ocen negatywnych nie przyznano, w 6 przypadkach Wydziałowa Komisja Oceniająca wstrzymała się od oceny, 8 osób nie zostało ocenionych z powodu długotrwałej nieobecności. Szczegółowej kontroli poddano 20 losowo wybranych ocen nauczycieli akademickich Wydziału Lekarskiego. Dokonane oceny zgodne były z obowiązującymi na Uczelni procedurami. W przypadku stanowisk badawczo-dydaktycznych, oceny uwzględniały działalność: badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną, natomiast w przypadku stanowisk dydaktycznych oceniano jedynie działalność dydaktyczną oraz organizacyjną.

(akta kontroli str. 136-141, 147-153, 637-677, 1341-1349)

3.3.1. W latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 CM dysponowało infrastrukturą dydaktyczną, w tym biblioteką oraz kompleksem sportowym²⁹ umożliwiającą realizację zadań dydaktycznych na badanych kierunkach studiów.

Na potrzeby WL wykorzystywano dwa budynki przeznaczone do działalności dydaktycznej:

- Centrum Innowacyjnej Edukacji Medycznej (CIEM) na ul. Medycznej 7 w Krakowie (nowa inwestycja zakończona w kwietniu 2020 r.) CIEM posiadało: 7 sal symulacyjnych wysokiej wierności (sala porodowa, sala środowiskowa, sala operacyjna, dwie sale IT oraz dwie sale SOR), dwie pracownie BLS³⁰ oraz 6 ALS³¹, pracownię do nauki umiejętności chirurgicznych z dziesięcioma dwuosobowymi stanowiskami, pracownię do nauki umiejętności technicznych oraz pomieszczenia przeznaczone do prowadzenia egzaminów OSCE³², które w trakcie roku akademickiego służyły do zajęć w małych grupach ćwiczeniowych, takich jak BLS czy doskonalenia umiejętności komunikacyjnych w pracy z symulowanymi pacjentami. Sale były zaaranżowane jako: gabinety lekarskie, gabinet stomatologiczny, pomieszczenia biurowe czy też domowe, tak by móc symulować pracę lekarza w różnych warunkach.
- Centrum Dydaktyczno-Kongresowe Wydziału Lekarskiego (CDK) na ul. Łazarza 16 w Krakowie to budynek o powierzchni 8000 m² przystosowany do prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem nowoczesnych form kształcenia (e-learning, teletransmisje), w budynku znajdowały się dwie duże aule (po 364 miejsca z możliwością podziału), sale audytoryjne, komputerowa sala seminaryjna, czytelnia komputerowa oraz pięć sal symulacji wysokiej wierności.

Elementem infrastruktury WL był również Ośrodek Genomiki Medycznej OMICRON na ul. Kopernika 7c w Krakowie, gdzie prowadzone były badania naukowe powiązane z dydaktyką.

Zajęcia dydaktyczne powiązane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych prowadzone były na kierunku lekarskim również w udostępnianych oddziałach klinicznych szpitali uniwersyteckich³³ oraz w klinikach uniwersyteckich, które w oparciu o zawarte umowy znajdowały się w strukturze organizacyjnej Specjalistycznego Szpitala Miejskiego im. G. Narutowicza w Krakowie oraz Krakowskiego Szpitala Specjalistycznego im. Jana Pawła II. Oddziały te stanowiły podstawę dydaktyki klinicznej i działalności naukowo-badawczej kierunku lekarskiego CM.

Zajęcia dydaktyczne dla kierunku lekarsko dentystycznego powiązane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych prowadzone były w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej (UKS) oraz w udostępnianych w tym celu oddziałach klinicznych znajdujących się w: Szpitalu Uniwersyteckim, Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym, Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. G. Narutowicza w Krakowie oraz Szpitalu Specjalistycznym Miejskim im. J. Dietla. Zajęcia z zakresu nauk klinicznych kierunkowych prowadzone były w UKS, która była największym stomatologicznym podmiotem leczniczym w regionie, obejmującym dziewięć poradni specjalistycznych: Chirurgii Stomatologicznej, Chorób Przyzębia, Ortodoncji, Protetyki, Implantologii,

²⁹ Hala sportowa, sale do aerobiku, siłownia oraz kompleks boisk.

³⁰ Sala niskiej wierności, która umożliwiła przeprowadzenie zajęć praktycznych z zakresu podstawowej resuscytacji krążeniowo-oddechowej oraz udzielenia pierwszej pomocy.

³¹ Sala przeznaczona jest do prowadzenia zajęć z zakresu udzielania pierwszej pomocy jak i prowadzenia zaawansowanych czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej zgodnie z algorytmem ALS.

³² Sale do przeprowadzania egzaminu dyplomowego OSCE (ang. Objective Structured Clinical Examination) metodą symulacji medycznych.

³³ Szpital Uniwersytecki w Krakowie, Uniwersytecki Szpital Dziecięcy oraz Uniwersytecki Szpital Ortopedyczno-Rehabilitacyjny w Zakopanem.

Stomatologii Zachowawczej, Dziecięcej, Poradni – Zabiegi w Znieczuleniu Ogólnym oraz Centralne Ambulatorium Stomatologiczne.

Od 2019 r. WL korzystał z nowoczesnej bazy szpitalnej, jaką stanowił Nowy Szpital Uniwersytecki w Krakowie dysponujący 51 salami seminaryjnymi, 26 oddziałami klinicznymi, 31 poradniami specjalistycznymi, aulą wykładową (200 miejsc). Szpital wyposażony był w system przesyłu obrazu i dźwięku, który pozwalał przeprowadzać bezpośrednio transmisje zabiegów pomiędzy salami operacyjnymi, endoskopowymi, pracowniami diagnostyki obrazowej oraz pomieszczeniami dydaktycznymi.

Dziekan WL wyjaśnił, że znaczna część jednostek teoretycznych była zlokalizowana w centrum miasta w budynkach z przełomu XIX i XX wieku, były one modernizowane tak aby sprostać wymogom prowadzenia nowoczesnej dydaktyki i badań naukowych. W fazę realizacji wchodziła budowa na Campusie Medycznym w Krakowie-Prokocimiu kompleksu budynków do których przeniesione zostaną jednostki teoretyczne CM. Inwestycja znacząco miała podnieść jakość infrastruktury badawczej i dydaktycznej, ułatwiając spełnienie wszystkich wymogów nowoczesnego nauczania.

(akta kontroli str. 1157-1178)

Na potrzeby WNZ wykorzystywano ww. CIEM oraz pięć innych budynków zlokalizowanych w Krakowie, przeznaczonych do działalności dydaktycznej w tym:

- budynek przy ul. Michałowskiego 12 o powierzchni 578 m², w którym mieścił się Dziekanat Wydziału oraz siedem jednostek dydaktycznych: Zakład Pielęgniarstwa Internistycznego i Środowiskowego, Zakład Zarządzania Pielęgniarstwem, Zakład Pielęgniarstwa Epidemiologicznego, Zakład Filozofii i Bioetyki, Pracownia Teorii i Podstaw Pielęgniarstwa, Zakład Ratownictwa Medycznego oraz Instytut Fizjoterapii,
- budynek przy ul. Kopernika 25 o powierzchni 440 m², w którym mieściło się pięć jednostek dydaktycznych: Zakład Zdrowia Matki i Dziecka, Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego, Zakład Psychologii Zdrowia, Zakład Pielęgniarstwa Internistycznego i Środowiskowego, Zakład Zarządzania Pielęgniarstwem, Zakład Pielęgniarstwa Epidemiologicznego,
- budynek przy ul. Zamoyskiego 58 o powierzchni 192 m², w którym znajdowała się Pracownia Podstaw Opieki Położniczej obejmująca: dwie sale wykładowe (74 i 82 miejsca), pokój asystentów oraz 3 pracownie umiejętności pielęgniarско-położniczych,
- budynek przy ul. Medycznej 9 do dyspozycji Zakładu Fizjoterapii, w którym znajdowały się: pracownia fizykoterapii, masażu, kinezyterapii, sala gimnastyczna, sala wykładowa i pokój asystentów,
- budynek przy ul. Badurskiego 19 do dyspozycji Zakładu Fizjoterapii, w którym znajdowały się: dwie sale umiejętności zawodowych kinezyterapii i terapii manualnej, pracownia izokinetyki, sala seminaryjna i wykładowa oraz trzy pokoje asystentów.

Ponadto Zakład Ratownictwa Medycznego kształcący studentów na kierunku ratownictwo medyczne korzystał również z bazy dydaktycznej WL, tj. m.in.: Katedra Anatomii – ul. Kopernika 12, Katedra Biochemii Lekarskiej – ul. Kopernika 7, Zakład Biofizyki - ul. Łazarza 16.

Baza dydaktyczna spełniała wymogi § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących kształcenia pielęgniarek i położnych³⁴.

(akta kontroli str.1065-1074)

³⁴ Dz. U. poz. 970.

Zagadnienia związane ze spełnianiem standardów w zakresie infrastruktury oraz zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w realizacji programów studiów były przedmiotem kontroli PKA, która w raportach z 2022 r. (kierunek lekarski i lekarsko-dentystyczny, położnictwo I i II st.) oraz 2021 r. (kierunek fizjoterapia) pozytywnie oceniła ww. zagadnienia i nie sformułowała w tym zakresie dodatkowych zaleceń. Ponadto, w okresie objętym kontrolą nie odnotowano skarg w zakresie problemów z infrastrukturą i dostępem do zasobów uczelni.

(akta kontroli str. 712-1050, 1074, 1178)

3.3.2. Ogólne zasady dotyczące liczebności grup wykładowych ćwiczeniowych i seminaryjnych zostały uregulowane uchwałą nr 27/IX/2006 Senatu Uczelni z dnia 27 września 2006 r. w sprawie liczebności grup studenckich³⁵. Szczegółowe ustalenia były dokonywane przez Kolegium Dziekańskie z udziałem kierowników studiów przed początkiem każdego roku akademickiego w formie komunikatów lub zarządzeń Dziekanów poszczególnych wydziałów. Liczebność grup była konsultowana z przedstawicielami Samorządu studentów. W okresie objętym kontrolą liczebność grup wykładowych, seminaryjnych, ćwiczeniowych, jak również grup odbywających zajęcia w klinikach na badanych kierunkach studiów nie ulegała większym zmianom i nie przekraczała obowiązujących górnych limitów, np. dla studiów lekarskich (stacjonarnych i niestacjonarnych) grupy seminaryjne liczyły od 13 do 26 osób, grupy ćwiczeniowe kliniczne i niekliniczne od czterech do sześciu osób (I – V rok studiów) oraz do dwóch osób na VI roku, wykłady natomiast prowadzone były w formie zdalnej dla wszystkich studentów przyjętych na studia.

PKA w raportach z 2022 r. (kierunek lekarski i lekarsko-dentystyczny, położnictwo I i II st.) oraz 2021 r. (kierunek fizjoterapia) nie formułowała uwag ani zleceń dotyczących liczebności grup studenckich. Ponadto w okresie objętym kontrolą nie odnotowano skarg dotyczących zbyt dużej liczebności grup zajęciowych.

(akta kontroli str. 154, 712-1050, 1350-1351, 1697-1711, 1869-1880, 2172)

3.3.3. Harmonogramy zajęć dla badanych kierunków roku akademickiego 2020/2021 uwzględniały zarówno zajęcia stacjonarne odbywające się w siedzibie uczelni, jak i nauczanie na odległość, z uwzględnieniem odpowiednich przerw umożliwiających przemieszczanie się studentów pomiędzy różnymi budynkami lub szpitalami rozlokowanymi w różnych częściach miasta. Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych zajęcia odbywały się w tygodniu dydaktycznym od poniedziałku do piątku i uwzględniały potrzeby jednolitego obciążenia różnych jednostek dydaktycznych WL oraz WNZ. Na podstawie analizy harmonogramów zajęć dla roku akademickiego 2020/21 ustalono, że obciążenia dydaktyczne wynikały z programów studiów określających liczbę godzin na danym semestrze/roku w określonym cyklu kształcenia, które wynosiły dla poszczególnych kierunków odpowiednio:

- na kierunku lekarskim średnie obciążenia dydaktyczne wynosiły: 6 godzin zajęć dziennie, 30 godzin zajęć tygodniowo oraz 450 godzin zajęć w semestrze (bez uwzględnienia praktyk zawodowych), zajęcia zaczynały się najwcześniej o godzinie 8.00 i kończyły najpóźniej o 20.30,
- na kierunku lekarsko-dentystycznym, średnie obciążenia dydaktyczne wynosiły: 6,3 godzin zajęć dziennie, 31,5 godzin zajęć tygodniowo oraz 472,4 godzin zajęć w semestrze (bez uwzględnienia praktyk zawodowych), zajęcia zaczynały się najwcześniej o godzinie 8.00 i kończyły najpóźniej o 21.00 (wykład zdalny asynchroniczny),

³⁵ Zmieniona uchwałą Senatu nr 11/III/2008 z 26 marca 2008 r.

- na kierunku pielęgniarstwo I stopnia, zajęcia teoretyczne trwały 6-8 godzin dziennie, 25-30 godzin tygodniowo, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe odbywały się w systemie zajęć zblokowanych po 40 godzin zajęć tygodniowo, średnia ilość godzin zajęć w semestrze wynosiła 809, na kierunku pielęgniarstwo II stopnia, zajęcia teoretyczne trwały 20-25 godzin tygodniowo, w przypadku praktyk zawodowych było to 40 godzin tygodniowo, średnia ilość godzin zajęć w semestrze wynosiła 326, zajęcia teoretyczne zaczynały się najwcześniej o godzinie 7.30 i kończyły najpóźniej o 20.30, zajęcia praktyczne trwały od 7.00 do 13.30 lub od 13.30 do 19.30,
- na kierunku położnictwo I stopnia zajęcia teoretyczne trwały 6-8 godzin dziennie, 25-30 godzin tygodniowo, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe odbywały się w systemie zajęć zblokowanych po 40 godzin zajęć tygodniowo, średnia ilość godzin zajęć w semestrze wynosiła 802, na kierunku położnictwo II stopnia, zajęcia teoretyczne trwały 20-25 godzin tygodniowo, w przypadku praktyk zawodowych było to 40 godzin tygodniowo, średnia ilość godzin zajęć w semestrze wynosiła 325, zajęcia teoretyczne zaczynały się najwcześniej o godzinie 7.30 i kończyły najpóźniej o 20.30, zajęcia praktyczne trwały od 7.00 do 13.30 lub od 13.30 do 19.30.

(akta kontroli str. 712-1050, 1712-1751, 1869-1880, 2298-2325)

3.4.1. Wymiar zajęć praktycznych na kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwie i położniczym w okresie objętym kontrolą kształtował się następująco:

- Kierunek lekarski (w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym) w cyklach kształcenia 2019/2020-2021/2022 łączny wymiar kształcenia praktycznego stanowił odpowiednio 60,41% (3619/5991), 60,33% (3619/5999), 60,45%(3619/5987) ogólnej liczby godzin w ramach programu studiów, w tym: 600 godzin praktyk zawodowych, 900 godzin nauczania klinicznego na VI roku, 234 godziny symulacji oraz 1885 godzin kształtujących umiejętności praktyczne,
- Kierunek lekarsko-dentystyczny (w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym) w cyklu kształcenia 2019/2020 łączny wymiar kształcenia praktycznego stanowił 67,80% (3552/5239) ogólnej liczby godzin w ramach programu studiów, w tym: 480 godzin praktyk zawodowych, 305 godziny symulacji oraz 2767 godzin kształtujących umiejętności praktyczne. W cyklach kształcenia 2020/2021 i 2021/2022 zwiększyła się o 5 godzin liczba symulacji w związku z czym łączny wymiar kształcenia praktycznego stanowił odpowiednio 68,35% (3557/5204) i 68,43% (3557/5198),
- Kierunek pielęgniarstwo (studia stacjonarne I stopnia) w cyklach kształcenia 2019/2020 i 2020/2021 łączny wymiar kształcenia praktycznego stanowił 73,89% (3535/4784) ogólnej liczby godzin w ramach programu studiów, w tym: 1100 godzin zajęć praktycznych, 1200 godzin praktyk zawodowych oraz 1235 godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. W cyklach kształcenia 2021/2022 łączny wymiar kształcenia praktycznego nie zmienił się natomiast w związku ze wzrostem łącznej liczby godzin w ramach programu³⁶ procentowy udział zajęć praktycznych obniżył się do 73,43% (3535/4814) ogólnej liczby godzin,
- na kierunku pielęgniarstwo (studia stacjonarne II stopnia) w cyklach kształcenia 2019/2020-2021/2022 łączny wymiar kształcenia praktycznego

³⁶ Dodano 30 godzin repetytorium dyplomowego

stanowił 15,34% (200/1304) ogólnej liczby godzin w ramach programu studiów, w tym 200 godzin praktyk zawodowych,

- na kierunku położnictwo studia stacjonarne I stopnia) w cyklu kształcenia 2019/2020 łączny wymiar kształcenia praktycznego stanowił 54,56% (2610/4784) ogólnej liczby godzin w ramach programu studiów, w tym: 1200 godzin zajęć praktycznych, 1100 godzin praktyk zawodowych oraz 310 godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. W cyklach kształcenia 2020/2021 i 2021/2022 łączny wymiar kształcenia praktycznego wzrósł o 5 godzin³⁷ w związku z czym procentowy udział zajęć praktycznych zwiększył się do 54,66% (2615/4784) ogólnej liczby godzin,
- na kierunku położnictwo (studia stacjonarne II stopnia) w cyklu kształcenia 2019/2020 łączny wymiar kształcenia praktycznego stanowił 20,54% (275/1339) ogólnej liczby godzin w ramach programu studiów, w tym: 200 godzin praktyk zawodowych oraz 75 godzin ćwiczeń klinicznych. W cyklach kształcenia 2020/2021 i 2021/2022 łączny wymiar kształcenia praktycznego wzrósł o 3 godziny³⁸ w związku z czym procentowy udział zajęć praktycznych zwiększył się do 20,72% (278/1342) ogólnej liczby godzin.

(akta kontroli str. 155-231, 1598-1607, 1752-1757)

3.4.2 Na podstawie szczegółowego badania dzienników praktyk 20 losowo wybranych studentów kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego, którzy zakończyli studia w roku akademickim 2020/2021 ustalono, że kształcenie praktyczne na tych kierunkach spełniało wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych dla kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego³⁹. Dzienniki praktyk zawierały wszystkie elementy wymagane w § 4 ust 2 ww. rozporządzenia oraz potwierdzały nabyte przez studentów umiejętności i zaliczenia poszczególnych modułów. W przypadku dokumentacji dwóch badanych studentów stwierdzono uchybienia formalne, co zostało szerzej omówione w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 1051-1060)

3.4.3 W latach akademickich 2019/2020 i 2020/2021 dla kierunku lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, pielęgniarstwa i położnictwa spełnione były warunki określone w §1b oraz w §1d rozporządzenia w sprawie standardów kształcenia, zgodnie z którymi student mógł uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość część efektów przypisanych do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w tym zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, umożliwiających uzyskanie nie więcej niż odpowiednio 40% i 20% liczby punktów ECTS określonej dla tych zajęć w programie studiów dla danego roku studiów. W ww. latach akademickich, programy studiów w zakresie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały w pełni zrealizowane.

(akta kontroli str. Notatka 1598-1607, 1758-1773, 1869-1880)

3.4.4 Uczelnia zawierała umowy z podmiotami leczniczymi na podstawie art. 89 ust. 3 i 4 ustawy o działalności leczniczej, na podstawie których podmioty te udostępniały swoje komórki organizacyjne w celu prowadzenia kształcenia przeddyplomowego w zawodach medycznych. W okresie objętym kontrolą obowiązywało: sześć umów zawartych przez Dział Kliniczny CM, 17 umów zawartych w ramach „Uniwersyteckiej

³⁷ Dodano 5 godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

³⁸ Dodano 3 godziny ćwiczeń w warunkach symulacyjnych.

³⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1728. Dalej: rozporządzenie w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych

Sieci Szpitali Szkolących⁴⁰, 49 umów zawartych przez WNZ oraz pięć porozumień zawartych w ramach projektu „Rozwijaj się i pracuj UJ”⁴¹. Badanie szczegółowe przeprowadzone na próbie pięciu umów wykazało, że tylko dwie umowy⁴² zawierały wszystkie elementy określone w art. 89 ust. 5 ww. ustawy, natomiast trzy pozostałe umowy⁴³ nie spełniały ww. wymogów, co zostało szerzej omówione w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 136-141, 232-245, 1479-1592)

3.4.5. W okresie objętym kontrolą władze Uczelni wprowadziły procedury postępowania mające na celu zminimalizowanie negatywnego wpływu epidemii COVID-19 na proces dydaktyczny, w szczególności na kształcenie praktyczne. Ponadto w związku z szybko zmieniającą się sytuacją epidemiologiczną, na bieżąco dostosowywano przyjęte rozwiązania do aktualnie kształtującej się sytuacji. Studenci wyposażeni byli w środki ochrony osobistej, a jednostki dydaktyczne zaopatrzone w były w środki do dezynfekcji. Wprowadzono narzędzia umożliwiające zwiększenie liczby zajęć prowadzonych w formie zdalnej, szczególnie wykładów, zmniejszono liczbę studentów w grupach zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Monitorowano na bieżąco sytuację epidemiologiczną w podmiotach leczniczych i przesuwano studentów do miejsc o mniejszym zagrożeniu.

(akta kontroli str. 1598-1609, 1774-1854, 1869-1680, 2169-2179)

3.5 W kontrolowanym okresie Uczelnia uzyskała akredytację PKA dla kierunków lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, położnictwa I i II stopnia oraz fizjoterapii, w 2015 r. PKA wydała ocenę wyróżniającą dla kierunku pielęgniarstwo I i II stopnia natomiast w 2017 r. Minister Zdrowia wydał akredytację dla kierunku pielęgniarstwo i położnictwo I i II stopnia na podstawie oceny dokonanej przez zespół wizytujący KRASzPiP (co zostało szerzej opisane w pkt 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego). Ponadto 25 czerwca 2021 r. Uczelnia uzyskała pozytywną ocenę Uniwersyteckiej Komisji ds. Jakości Kształcenia na Kierunku Lekarskim.

Dziekan Wydziału Lekarskiego wyjaśnił, że zakresie akredytacji międzynarodowych CM posiadało akredytację National Committee on Foreign Medical Education and Accreditation (NCFMEA USA), natomiast Wydział Lekarski miał podpisaną umowę nazywaną akredytacją z US Department of Education, na podstawie której studenci kierunku lekarskiego Wydziału Lekarskiego (obywatele USA) mogli otrzymywać pożyczki federalne Direct Loan.

(akta kontroli str. 696-1050, 1598-1609, 1855-1868, 2185-2266)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W jednym z dwudziestu badanych dzienników praktyk (dot. studenta studiów na kierunku lekarskim nr indeksu: 1086855) stwierdzono brak zdjęcia studenta co stanowiło naruszenie § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych, zgodnie z którym dziennik praktyk zawiera zdjęcie studenta.

⁴⁰ Porozumienie zawarte w sprawie współpracy w zakresie utworzenia „Uniwersyteckiej Sieci Szpitali Szkolących” z 20 czerwca 2017 r. dla WL, WNZ i WF.

⁴¹ Projekt POWR.05.05.00-00-0012/18.

⁴² Umowa z 20 kwietnia 2021 r. zawarta pomiędzy CM a Szpitalem Zakonu Bonifratrów św. Jana Grandego w Krakowie sp. z o.o. oraz umowa z 26 września 2019 r. zawartej pomiędzy CM a Ortopedicum sp. z o.o.

⁴³ Umowa z 28 czerwca 2013 r. zawarta pomiędzy CM a Krakowskim Szpitalem Specjalistycznym im. Jana Pawła II, umowa z 22 stycznia 2007 r. zawartej pomiędzy CM a Szpitalem Specjalistycznym im. J. Dietla w Krakowie, umowa z 1 października 2007 r. zawartej pomiędzy CM a Szpitalem Miejskim Specjalistycznym im. G. Narutowicza w Krakowie.

Pracownik dziekanatu WL wyjaśnił, że: *w dzienniku praktyk, który student otrzymał 17 grudnia 2017 r. znajduje się miejsce do wklejenia zdjęcia, jednak z racji, że student nie dostarczył zdjęcia do dziekanatu to nie zostało ono uzupełnione w aktach.*

(akta kontroli str. 1058-1060, 1593)

2. W jednej z dwudziestu dokumentacji przebiegu studiów (dot. studenta studiów na kierunku lekarskim nr indeksu: 1122766) stwierdzono brak dziennika praktyk co stanowiło naruszenie § 6 rozporządzenia w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych, zgodnie z którym dziennik praktyk ma być dołączany do dokumentacji przebiegu studiów.

Pracownik dziekanatu WL wyjaśnił, że: *student otrzymał dziennik praktyk 17 grudnia 2017 r., następnie uzupełniony dziennik ze wszystkimi niezbędnymi podpisami został złożony w dziekanacie 1 lipca 2021 r. tuż przed ukończeniem studiów. Na podstawie dziennika zostało wpisane w systemie zaliczenie z przedmiotu Repetytorium i tym samym student ukończył studia. Po sprawdzeniu poprawności dziennika przez pracowników dziekanatu zauważono brak pieczętki odpowiedniego specjalisty pod jedną ze specjalizacji, w związku z czym dziennik został odesłany w celu uzupełnienia do odpowiedniej jednostki i niestety zaginął, nie wrócił do dziekanatu, pracownik dziekanatu zapewnił, że dziennik był zgodny z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych dla kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego.*

(akta kontroli str. 1058-1060, 1593)

3. W dwóch skontrolowanych umowach zawartych przez Uczelnię z podmiotami leczniczymi dotyczących udostępnienia ich jednostek organizacyjnych w ramach kształcenia przeddyplomowego w zawodach medycznych, pomimo upływu ponad 10 lat od wejścia w życie ustawy o działalności leczniczej, nie określono:

- w umowie z dnia 1 października 2007 r. (Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza w Krakowie), zasad prowadzenia przez Uczelnię kontroli w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych u udostępniającego oraz zasad postępowania w przypadku naruszenia przez studentów, doktorantów lub nauczycieli akademickich porządku ustalonego przez udostępniającego co przewidują przepisy art. 89 ust. 5 pkt. 6 i 7 ustawy o działalności leczniczej,
- w umowie z dnia 22 stycznia 2007 r. (Szpital Specjalistyczny im. J. Dietla w Krakowie), zasad prowadzenia przez Uczelnię kontroli w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych u udostępniającego, co przewidują przepisy art. 89 ust. 5 pkt. 7 ustawy o działalności leczniczej.

Niedokonanie aktualizacji przedmiotowych umów, w odniesieniu do zapisów art. 89 ust. 5 pkt. 6 i 7 ustawy o działalności leczniczej było działaniem nierzetelnym.

Kierownik Działu Klinicznego CM wyjaśniła, że: *brak określenia zasad prowadzenia kontroli przez Uczelnię w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych w podmiotach udostępniających wynikał z faktu, że umowy z dwoma szpitalami zostały podpisane w 2007 r., a więc przed wejściem w życie zapisów ustawy o działalności leczniczej z 2011 r. Pomimo braku w umowach odpowiednich zapisów kontrole w tych jednostkach odbywały się analogicznie do innych jednostek z bazy obcej, co potwierdzają załączone protokoły z hospitacji zajęć. Natomiast w kwestii braku określono w jednej z umów zasad postępowania w przypadku naruszenia przez studentów,*

doktorantów lub nauczycieli akademickich porządku ustalonego przez udostępniającego, przyjęto że zastosowanie mają wewnętrzne przepisy porządkowe i regulaminy wewnętrzne danej jednostki. Ponadto Kierownik wyjaśniła, że Uczelnia przygotowuje stosowne aneksy uwzględniające ww. zapisy zgodnie z wymogami ustawy o działalności leczniczej.

(akta kontroli str. 1482-1504, 1521-1525, 1580-1592)

4. W umowie z dnia 28 czerwca 2013 r., zawartej z Krakowskim Szpitalem Specjalistycznym im. Jana Pawła II o udostępnianie oddziałów klinicznych na wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, pomimo wskazania w § 11 ust. 1 obowiązku określenia przez dziekanów WL i WNZ zasad prowadzenia kontroli przez Uczelnię w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych w udostępnionych oddziałach klinicznych, nie został on zrealizowany.

Prodzikan WL ds. rozwoju i badań naukowych wyjaśnił, że: pomimo iż zasady prowadzenia kontroli zadań badawczych i dydaktycznych w udostępnionych przez Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II oddziałach klinicznych nie zostały sformułowane, to obowiązek kontrolny spoczywa w tym zakresie na kierownikach klinik i zakładów WL CM działających na bazie udostępnionych przez Szpital oddziałów klinicznych oraz koordynatorach przedmiotów realizowanych w tych jednostkach, co wynika z § 3 ust. 3 umowy stanowiącego, że za działalność dydaktyczną i badawczą wykonywaną w oddziale klinicznym odpowiada kierownik kliniki lub zakładu powołany przez Prorektora na zasadach określonych w Statucie UJ, przy udziale dyrektora szpitala. Nadzór w tym zakresie sprawuje również Dyrektor Instytutu Kardiologii WL CM oraz Rada tego Instytutu rozpatrując sprawy dydaktyczne i badawcze realizowane na bazie tego szpitala. Ponadto w szpitalu funkcjonuje Dział Edukacji i Nauki, który przy udziale kierowników klinik i zakładów zajmuje się koordynacją zajęć studenckich oraz badaniami naukowymi prowadzonymi na bazie szpitala.

(akta kontroli str. 1505-1525, 1564-1579, 1590-1592)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Uczelnia podejmowała działania w celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia w zakresie rozwiązań organizacyjnych, procedur i bazy dydaktycznej. Zapewniono odpowiedni nadzór nad jakością procesu dydaktycznego, w tym m.in. poprzez powołanie komisji/zespołów do wewnętrznej oceny jakości kształcenia, prowadzenie hospitacji zajęć. Rzetelnie dokonywano oceny jakości kształcenia. Pozytywnie należy ocenić, przeprowadzanie również badań ankietowych wśród studentów i dokonywanie systematycznej oceny nauczycieli akademickich. Baza dydaktyczna jaką dysponowała Uczelnia, odpowiadała wymogom i standardom nauczania na prowadzonych kierunkach studiów.

NIK zwraca uwagę, że pomimo upływu ponad 10 lat od wejścia w życie ustawy o działalności leczniczej, w dwóch umowach zawartych (2007 r.) przez Uczelnię z podmiotami leczniczymi dotyczącymi udostępniania ich jednostek organizacyjnych w ramach kształcenia przeddyplomowego w zawodach medycznych, nie określono zasad prowadzenia przez Uczelnię kontroli w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych, przy czym w jednej z nich nie zawarto zasad postępowania w przypadku naruszenia przez studentów, doktorantów lub nauczycieli akademickich porządku ustalonego przez udostępniającego.

Ponadto NIK zaznacza, że w umowie z dnia 28 czerwca 2013 r., dotyczącej udostępniania Uczelni szpitalnych jednostek organizacyjnych w ramach kształcenia przeddyplomowego w zawodach medycznych, pomimo wskazania w § 11 ust. 1 obowiązku określenia przez dziekanów WL i WNZ zasad prowadzenia kontroli przez

Uczelnię w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych w udostępnionych oddziałach klinicznych, nie został on zrealizowany. Spośród poddanych kontroli 20 dokumentacji studentów, stwierdzono jeden przypadek braku dziennika praktyk, co stanowiło naruszenie § 6 rozporządzenia w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych.

IV. Uwagi i wnioski

- Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
- Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:
1. Podjęcie działań zapewniających prowadzenie procesów rekrutacyjnych w sposób uniemożliwiający przekraczanie wyznaczonych przez Ministra Zdrowia limitów przyjęć na kierunku lekarskim oraz lekarsko-dentystycznym.
 2. Wprowadzenie zapisów do umów z podmiotami leczniczymi (z dnia 22 stycznia 2007 r. - Szpital Specjalistyczny im. J. Dietla w Krakowie; z dnia 1 października 2007 r. - Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza w Krakowie) udostępniającymi Uczelni swoje komórki organizacyjne (oddziały szpitalne) na potrzeby m. in. działalności badawczej i dydaktycznej, dotyczących:
 - zasad prowadzenia kontroli w zakresie wykonywania działalności badawczej i dydaktycznej,
 - zasad postępowania w przypadku naruszenia przez studentów, doktorantów lub nauczycieli akademickich porządku ustalonego przez udostępniającego.
 3. Określenie zasad prowadzenia kontroli w zakresie wykonywania działalności badawczej i dydaktycznej w odniesieniu do umowy zawartej z dnia 28 czerwca 2013 r. zawartej z Krakowskim Szpitalem Specjalistyczny im. Jana Pawła II.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, listopada 2022 r.

Szymon Stokłosa

Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis